

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

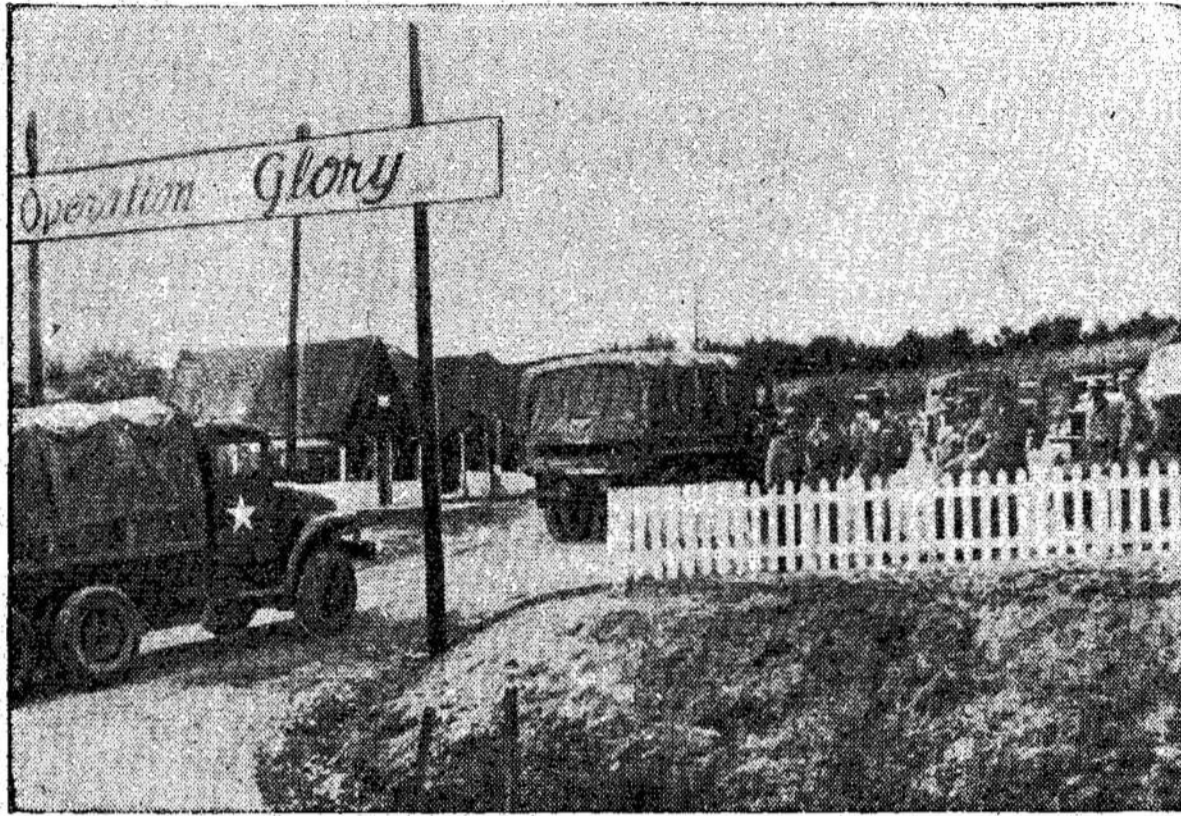
The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada
Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 1,199

PENKTADIENIS, RUGSĖJO (SEPTEMBER) 17, 1954, TORONTO, ONTARIO

M E T A I XXIII

Prasidėjo apsikeitimas už-
muštais Korėjoje. Nuotrau-
koje JT sunkvežimiai su ko-
rėjiečių karių lavonais į va-
žiuoja į kaimą, kur visi už-
muštieji bus perduoti atitin-
kamai pusei. Šis apsikeitimas
užmuštais uzvadintas "Ope-
ration Glory".

Adenauerininkų Politika Gavo Skaudų Smūgį Schleswig-Holstein Rinkimuose

KIEL, Vokietija. — Ade-
nauero krikščionių demokra-
tų partija gavo netikėtai
skaudų smūgį per rinkimus
Schleswigo - Holsteino valstijoj, kurie įvyko šiomis die-
nomis. Krikščionių demokra-
tai gavo tik pusę balsų, pa-
lyginus su 1953 metų federa-
liais rinkimais.

Pagal dar ne visai galuti-
nus davinius, Adenauero
krikščionių demokratų surin-
ko 384,870 balsus, o socia-

Iranas Išsigandęs Savo Kariuomenės

TEHRAN. — Irano vy-
riausybė paskelbė generalę
ablavą prieš "šnipus" armijo-
je, kurie žina visus amerikie-
čių ir iranėčių planus Irane.

Esą suimta 435 karininkai
ir dar ne visi surinkti.

Amerikiečių misija baugi-
nasi, kad labai daug jos pa-
tarėjų kaž kur dingę. Jie ži-
noję visas paslaptis.

Iš visko atrodo, kad Iranas
ir Amerika planuoja sudaryti
slaptą apsigynimo paktą.

Irano oficialiai stebisi, kad
daugelis suimtųjų smulkiai
žina apie amerikiečių strate-
giją Irane. Išrodytų, kad ira-
niečiams nevalia žinoti apie
jų krašto gynybos reikalus.

listai 396,57\$. Per pirmesnius
rinkimus krikščionys demo-
kratai gavo 2 prieš 1 socia-
listų.

Adenauerininkai agita v o
žmones balsuoti už juos to-
dėl, kad jie turi galimybių iš-
gauti Vokietijai pilną suvere-
numą ir būti priimtai į NA-
TO.

Socialistai aiškino, kad rei-
kia tartis su Tarybų Sąjunga
dėl Vokietijos apvienijimo.
Didelis krikščionių demokra-
tų balsų nupuolimas, o tuom
pat sykiu socialistų pakili-
mas gali būti ženklas, kad
žmonės daugiau pritaria so-
cialistų politikai, negu krikš-
čionių demokratų.

Federaliame parlamente
Bonnoje adenauerininkai lai-
kosi dėka koalicijos, kurią
sudaro, šale krikščionių de-
mokratų, bėglių partija, lais-
vieji demokratai ir vokiečių
partija.

Manoma, kad šios valsti-
jos rinkimai žymiai pablogi-
nės krikščionių padėtį ir toj
koalicijoj.

Jeigu dabar įvyktų rinki-
mai visoje Vokietijoje, tai
klauskimas, ar adenauerinin-
kai atsilaikytų ir su koalici-
jos pagalba. Vokiečiai atšalo
nuo adenauerininkų politi-
kos, kurie vyriausiu uždavi-
niu stato vokiečių ginklavi-
mąši.

Tarybų Sąjunga sutinka
leisti vokiečiams turėti armi-
ją savo kraštui apginti, bet
reikalauja, kad Vokietija bū-
tų neutrali, nesidėtų nei prie
vienos, nei prie kitos pusės.
Daugeliu vokiečių tas yra
arčiau širdies, negu ginklavi-
masis ir stojimas į antitary-
binį bloką. Jie mato, kad at-
sitikime konflikto pirmiau-
siai jie turėtų kariauti su sa-
vo tautiečiais iš rytinės Vo-
kietijos. Tai būtų broližiš-
kas karas.

Torontas Gražiai Pagerbė M. Bell

TORONTO. — Toronto
miestas surengė pereitą pir-
madienį oficialų plaukikės
Marilyn Bell pagerbimą.
Nors lietus lijo, bet buvo iš-
kilminga demonstracija Bay
gatve ir sutikimas prie City
Hall.

Miesto vardu majoras
Saunders įteikė jai auksinį
klevo lapą su deimantu ir į-
rašu. Įteikiant dovaną buvo
pasakyta, kad ji plaukė už
Kanados garbę, nesitikėdama
jokių dovanų. Už tai ji tapo
visų kanadiečių mylimoji.

Parado metu priešakyje
ėjo artilerijos orkestras, ku-
ris grojo maršus. Dešimtys

Uraganas Edna Pridarė \$10,000,000 Nuostolių

YARMOUTH, N. S. —
Uraganas Edna, kurs šiomis
dienomis nusiautė Nova Scoti-
ją, pridarė nuostolių už
\$10,000,000. Vėjas kartais
siekė 102 mylių per valandą.
Vieną žmogų užmušė už-
griaudamas ant jo tvartą.

Apskaičiuojama, kad vien
obuolių augintojams padarė
nuostolių už apie \$3,000,000.
Obuoliai pirm laiko buvo nu-
krėsti ir sudaužyti. Jie da-
bar mažai kam verti.

Maine valstijoje, Jungtinė-
Valstijose, uraganas 22 as-

tūkstančių sveikino jauną
plaukikę už jos nepaprastą
atsiekimą.

Kanados premjeras St.
Laurent taipgi sveikino ją te-
legrama. Tim Buck sveikino
PDP vardu.

Čiango Jėgos Bombarduoja Kiniją

TAIPEI. — Amerikos už-
sienio reikalų sekretorius
Dulles nelauktai sustojo čia
ir per tris su puse valandos
tarėsi su Čiang Kai-šeku. Po
pasitarimo jie pareiškė, kad
abu patenkinti rezultatais.

Manoma, kad Dulles tarė-
si su Čiangiu apie tolesnius
veiksnius prieš Liaudies Ki-
niją.

Čiango štabas tuo tarpu
praneša, kad jo orlaiviai dar
vis bombarduoja Kinijos
krantus, ypatingai Amoy sri-
tį. Komunikatai kalba apie
baržų skandinimus, artileri-
jos lizdų sunaikinimus ir pa-
našius aktus.

Pekingo radijas sako, jog
Maniloje pasirašytas paktas
yra agresingas įrankis, skan-
dantis Aziją ir nutaikantis
azijatus prieš azijatus.

ALŽYRAS. — Neilgas, bet
stiprus žemės drebėjimas
čionai atsiėjo daugiau 1,000
gyvybių ir apie 2,000 žmonių
sužeisti.

Armija ir civiliai dirba at-
kasinėdami griuvėsius, išim-
dami lavonus.

Orleansville miestas, apie
100 mylių nuo Alžyro, pu-
siau sugriautas. Kiti mieste-
liai arti jo taip pat.

menis užmušė ir daug turto
sunaikino. Apskaičiuojama,
kad nuostoliai gali siekti
\$100,000,000.

Prieš tai Atlanto pakraštį
nuterijo taip vadinamas
uraganas Carol. Jis lietė New
Brunswicką ir Kvebeką, bet
ne taip skaudžiai.

Pranešimai sako, kad Flo-
ridoje už 2,000 mylių for-
muojasi naujas uraganas
Florence. Jis taip pat praeis
tuo pačiu keliu. Jei ir Flo-
rence bus toks žiaurus, tai
Atlanto pakraščiu bus pada-
ryta nepaprastai daug nuos-
tolių.

Nuo uragano Ednos, be
obuolių augintojų, nukentėję
žuvininkai, kurie užsiėmė
gaudymu vėžių. Šešiolikos
žuvininkų nuostoliai siekia
\$100,000.

New Brunswicke vanduo
pridarė daug nuostolių ant
kelių. Paviršutiniškai apskai-
čiuojama, kad kelių sutaisy-
mas kainuos mažiau sia
\$600,000.

Pranešimai iš Japonijos
teigia, kad Kijušu saloj siau-
tė taifūnas, kuris būvęs dar
stipresnis, negu 1934 metais
siautęs Muroto. Tada 2,000
žmonių žuvo, 40,000 namų
buvo sugriauta. Šiuo sykiu
15,000 žmonių turėję apleisti
savo namus bėgant nuo po-
tvinių. Vienas kaimas iš 10-
000 gyventojų buvo visiškai
evakuotas.

Pietų Vietname Dideli Nesutikimai

SAIGON. — Pietinio Viet-
namo premjeras pašalino ge-
neralinio štabo viršininką
generolą Hinh ir įsakė jam
važiuoti į Paryžių šešioms
mėnesiams ir pastudijuoti
Franciją.

Generolo draugai sako,
kad jis neklausys premjero
įsakymo. Apsaugai pasistatė
prie štabo du tankus.

Generolas Vy atsisakęs
klausyti premjero įsakymo
perimti kariuomenės koman-
dą iš generolo Hinh.

Generolai nori tokio reži-
mo Pietiniame Vietname,
kaip Rhee ir Čiang Kai-šeko
režimai.

Pasidairius po Kanadą

Pereitą vasarą daržovių augintojai prie Bradfordo sunaikinę 40,000 dėžių daržovių. Tas buvę atlikta tikslu palaikyti daržovių kainą. Federalė ir Ontarijos vyriausybės nedavusios paramos, kad būtų galima atiduoti tas daržoves toms įstaigoms, kurios galėtų sunaudoti jas žmonių maitinimui. Pavyzdžiui, yra misijų, kurios maitina bedarbius.

Tuo pat laiku pragyvenimas Kanadoje dar labiau pa-brango.

Kingstonas, vienas iš stambiausių miestų St. Lawrence paupyje Ontarijoj, taipgi pasisakė už tai, kad jūrų kelias būtų kanadiškas.

Miesto valdyba, pasiūlius valdžiai Harold Shannon, vienbalsiai pasisakė už kanadišką jūrų kelią.

Balsai už kanadišką jūrų kelią auga ir auga.

Britanijos ir kitų šalių emigrantai, kurie atvyko sugatuoti gazių filmų ir skelbimų apie Kanadą, skundžiasi, kad negali gauti darbo, o vyriausybės įstaigos neduodančios paramos.

Ir kur čia bus darbo, kuomet šimtai tūkstančių senų darbininkų neturi darbo.

Kanadoje kyla protestų banga prieš paliuosavimą generolo Meyer, kurs karo pa-baigoj buvo nuteistas mirtin, o vėliau įkalintas iki gyvos galvos kaip atsakomingas už nužudymą 18 Kanados belaisvių. Jis paleistas išsėdėjęs 10 metų.

Advokatas Bruce J. S. Macdonald, kurs buvo vyriausiu kaltintoju, sako, kad

Meyer negalėjo būti paleistas atsižvelgiant į teisingumą. Jo paleidimą gali pateisinti tikrai susidėjusi tarptautinė situacija.

Jis tuojaus išleis knygą, kurioje jis išdėstys Meyero bylą.

Veteranai ir kitos organizacijos protestuoja prieš jo paleidimą.

Liberalai jau kelintu kartu gauna antausį už bandymą "likviduoti" konservatus priimetant jiems didelius kaltinimus.

Anais metais jie buvo išsirinke lyveri, kurs nepalikio akmens neapversto, bet po rinkimų, kuriuose jis labai prakišo, dingo, kaip kamparas.

Kituose rinkimuose kitas veik panašiai šumijo, bet pasekmės buvo tos pačios.

Šiuo tarpu jų atstovas iš Kenoros labai dažnai iškelia didelių "kaltinimų", bet pasirodo, kad negalima juoni daug tikėti. Jis buvo pasakęs, kad kelių ministeris apdirba savo farmą mokėdamas iš provincialio izdo. Tyrinėjimas parodė, kad jis apsimelavo.

Dabar gėdysis visi liberalai dėl savo "narsaus" vyro.

St. Laurent, mūsų šalies premjeras, sako, kad gelžkelių rūpesčiai jau praėjo.

Ir kaip gi nepraeis, kuomet jis įsakė darbininkams pasiduoti arbitracijai.

Šiomis dienomis vyriausybė patiekė arbitracijai ir savo pasiūlymus, kurie turi būti pagrindu nuosprendžiui.

Mėsos Pakavimo Darbininkų Unijos tarptautinis sekre-

torius ir iždininkas, Grover Hathaway, aną dieną pareiškė, kad amerikiečiai kontroliuoja Kanadoje 3,029 korporacijas.

Jis mano, kad tie patys reakciniai interesai kontroliuoja ir vyriausybes.

Kanadietis

Siūlo Pakelti Narių Duokles

TORONTO. — Čia įvykusioj auto darbininkų unijos "policy" konferencijoj, kurioje buvo 100 delegatų nuo 75,000 darbininkų, buvo priimta rekomendacija, kad auto darbininkų unijos lokalai pasikeltų mėnesines duokles pusiau, kad būtų lengviau finansuoti streikus.

Dabar nariai moka \$2.50 mėnesi, o siūloma mokėti \$5.

Pirmiausia iš to naudą turėtų 3,000 Massey-Harris-Ferguson darbininkai, kurie pereitą savaitę išėjo į streiką. Konvencija paskyrė \$500 iš izdo dėl streikierių paramos ir nutarė kas savaitę duoti po \$100, kol streikas tęsis.

Italų Skandalas Vėl Laikraščiuose

ROMA. — Juristas R. Seppe vėl sužadino italų spaudą pranešdamas, kad jis nutraukia tyrinėjimą "narkotikų orgijos" bylos, kadangi valstybės gynėjas nekreipias atodos į jo patarimus.

Bet tuo tarpu policija sulaukė pasus vieno vokiečių princų ir trijų žymių italų.

Byla prasidėjo 17 mėnesių atgal, kada buvo iškelta viršun, kad aukšti valdžios pareigūnai susirišę su narkotikais ir saugo kaltininkus, kurie nužudė vieną gražuolę.

GEN. DE CASTRIES. SMERKĖS JV POLITIKĄ

BERLYNAS. — Laikraščiu "Neues Deutschland" pranešimas iš Vietnamo sako, kad gen. Christian de Castries, suimtas nelaisvėn prie Dien Bien Phu, pasmerkė Jungtinių Valstijų politiką kaip agresyve ir sakė, kad Amerikos ekonomija paremta karu.

Jis dar pareiškęs, kad Amerikos agresijos pastangos turi būti sulaukytos Pietrytinėje Azijoje.

INDIJOS VERSLININKAI ATVYKO Į TSRS

MASKVA. — Penkiolika Indijos verslininkų ir fermerių atvyko į Tarybų Sąjungą pastudijuoti verslo metodus ir žemdirbystę.

Kitos Azijos šalys taipgi yra užkvistos ir žada atsiųsti savo misijas į TSRS.

Gera Proga Įsigyti Šias Naudingas ir Įdomias Knygas

MOTINA. Parašė Maksimas Gorkis. Viena iš įdomiausių apysakų. 500 puslapių. Kietais viršeliais. Kaina \$1.50.

PO AUDROS. Parašė J. Dovydaitis. Nepaprastai įdomus romanas iš pokarinių metų gyvenimo Lietuvoje. 312 puslapių. Kaina \$1.50.

POPIEZIAI IR LIETUVIŲ TAUTA. Parašė prof. Povilas Pakarklis. Knygoje išdėstoma: Popiežių vaidmuo; jų žygiai; lietuvių kova prieš kryžiuočius. Knyga turi 255 puslapius. Kaina \$1.50.

GAMTA IR ŽMONĖS. Parašė M. Ilinas. Labai aiškiai išdėsto gamtą ir kaip žmonės ją pasikinkė savo naudai. 320 puslapių. Kaina \$1.00.

VIDURAMZIŲ ISTORIJA. Redagavo prof. E. A. Kosminskis. 304 puslapiai. Kaina \$1.00.

ŽMOGUS IR MAŠINA. Sutaisė Jonas Kaškaitis. Knyga gausiai iliustruota, suteikia davinį apie technikos išvystymą ir to reikšmę žmonijai. Kaina \$1.00.

ALIEJUS. Parašė Upton Sinclair. Tai vienas iš įdomiausių jo romanų. 800 puslapių. Kietais viršais. Kaina \$2.00.

AMERIKOS DEMOKRATIJOS STEIGEJAI. Parašė visa eilė autorių. Sužinok, kas buvo Washingtonas, Thomas Jeffersonas, Lincolnas, Tadas Kosčiuško, Pulaski ir kiti žymūs žmonės. 364 puslapiai. Kaina \$1.00.

PETRO CVIRKOS APYSAKOS. Aprašoma nuo baudžiamos iki šių dienų svarbiausi įvykiai. Knyga turi 300 puslapių. Kaina \$1.50.

TARYBŲ GALYBĖ. Parašė Kanterburio dekanas Dr. H. Johnson. Knyga parašyta karo laiku apie tarybinę tvarką. 224 puslapiai. Kaina 75 centai.

Liudviko Bonaparto Briumerio Aštuonioliktoji ir Naminis Karas Prancūzijoje. Kietais apdarais, 360 puslapių. Kaina \$1.50. Parašė Karolis Marksas.

POVILAS JURKA. Parašė R. Mizara. Apysaka iš Amerikos žmonių bei Amerikoje gyvenančių lietuvių gyvenimo. 318 puslapių. Kaina \$1.00.

SENO VINCO RASTAI. Telpa 10 apysakų iš Amerikos žmonių gyvenimo. 450 Puslapių. Kietais viršais. Kaina \$1.50.

Kaip ir Senatvėje Būti Jaunam. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Naudinga knyga sveikatos klausimu, ypatin-gai dėl senesnio amžiaus žmonių. Kaina 65 ct.

Lietuvių Tautos Atbudime Pionieriai. Parašė Dr. A. Petrika apie veiklą Dr. Kudirkos, P. Višinskio, Petkevičiūtės, J. Biliūno, Žemaitės, Lazdynų Pelėdos, Šatrijos Raganos. Knyga svarbi, su paveikslais. 320 puslapių. Kaina \$1.00.

UKANOS. Parašė M. Rasoda-Mizara. Apysaka iš Amerikos lietuvių gyvenimo. 342 puslapių. Kaina \$1.00.

PAVASARIO GODOS. Eilių rinkinys. Parašė vienas iš buvusių žymiausių Amerikos lietuvių poetų Stasys Jasilionis. Joje telpa apie 300 eilių bei dainų. 256 puslapių. Kaina \$1.00.

Argentina ir Ten Gyvenanti Lietuviai. Parašė R. Mizara, kuris gyveno Pietų Amerikoje. Knygoje rasite informacijų ir apie kitas Pietų Amerikos šalis. 190 puslapių. Kaina \$1.00.

Pirmoji Lietuvos Sovietų Valdžia. Parašė V. Mickevičius-Kapsukas. Knygoje aprašoma 1918-1919 metų Lietuvos žmonių kovos už laisvę. Su paveikslais. 240 puslapių. Kaina \$1.00.

PRISIKĖLUSI LIETUVA. Parašė A. Bimba, kuris lankėsi po karo Lietuvoj. Knyga 222 puslp. Kaina \$1.00.

Kelias į Naują Gyvenimą. Parašė A. Bimba. Faktai apie Amerikos žmonių gyvenimą. 224 puslapiai. Kaina \$1.00.

SAULETOJ ISPANIJOJ. Parašė Edvardas Zdanuskas. Jo atsiminimai iš karo su Franko fašistais. 156 puslapiai. Kaina 50 centų.

Su užsakymu prašome prisiųsti ir mokėsti. Persiuntimą mes apmokame.

LLD Kanados Veikiančias Komitetas
P. O. Sta. C., Box 1007 Toronto 3, Ont.

Winnie Roach Lehuszler, viena iš Kanados plaukikių, kuri pereitą savaitę ketvirtadienį bandė perplaukti Ontario ežerą, bet buvo iškelta. Ji nuplaukė 23 mylias.

TARYBŲ LIETUVOJ

Parama Daugiavaikėms Motinoms

Sirvintų rajono Puškino vardo kolūkyje didžiai gerbiama motinos - didvyrės, melžėjos Felicijos Urbanavičienės šeima. Ši kolūkietė turi 12 vaikų. Dukterys Zosė ir Janė dirba įmonėse. Monika ir Vytautas darbuojasi kolūkyje. Jaunesnieji vaikai mokosi mokykloje. Felicijos vyras Bronius Urbanavičius — kolūkio arklininkas. Vaikams auginti valstybė šiai daugiavaikėi šeimai išmokėjo daugiau kaip 13 tūkstančių rublių pašalpų.

Pašalpas iš valstybės rajone gauna daugiau kaip šeši šimtai daugiavaikių motinų. Vien nuo pereinamųjų metų pradžios joms išduota virš 600 tūkstančių rublių.

Pirmoji Naujų Gamyklų Produkcija

Vilniaus pietvakarių pakrastyje, tarp kalvų, apaugusių miškais, baltuoja plačiojo vartojimo elektros reikmenų gamyklos korpusai. Korpusų dalis jau pastatyta, dalis dar statoma.

Visai neseniai šioje įmonėje buvo pagamintas pirmas elektrinis adapteris. Dabar jau jų pagaminta keletas tūkstančių. Greitu laiku bus pagamintos pirmosios skalbimo mašinos, įsisavinama dulksiuurbių, elektrinių grindų vaškuotojų, naminių šaldytuvų gamyba.

Dar gerokai prieš tai, kai pradėjo veikti plačiojo vartojimo elektros reikmenų gamykla, „Elfos“, „Žalgirio“ ir kitų Vilniaus gamyklų cechuose buvo ruošiami kadrai naujajai įmonei, Kauno, Leningrado, Maskvos aukštųjų mokyklų auditorijose dabartiniai gamybos vadovai gynė diplominius projektus.

Kauno politechnikos institutą vienu laiku baigė vyresnysis konstruktorius Algis-Jonas Paštukas, vyresnysis technologas Antanas-Vytautas Stepanavičius ir Albinas Jovarauskas, einantis vyriausiojo gamyklos mechaniko pareigas. Jiems vadovaujant daugelis staklių buvo įrengta ir įsisavinta, išdirpti technologiniai procesai.

Netoliese išaugo dar viena galinga įmonė — stambiausioji Pabaltijėje silikatinių plytų gamykla. Statybininkai ir montuotojai pirma nubrėžto laiko užbaigė visus darbus objektui pastatyti ir įrengimams sumontuoti. Gamykla visiškai mechanizuota, pradeda nuo žaliavos gabėnimo iš karjerų ir baigiant ga-

Saviveiklinio Teatro Spektakliai

Anykščių rajono Kultūros namų dramos ratelis neseniai parodė savo naują pastatymą — Konstantino Simonovo pjesę „Vaikinas iš mūsų miesto“. Žiūrovai šiltai sutiko spektaklį.

Kultūros namų saviveiklinis teatras labai populiarus gyventojų tarpe. Jo repertuaras — rusų klasikų ir šiuolaikinių dramaturgų veikalai. Jo parodytų pjesių tarpe — Gogolio „Vedybos“, Čechovo „Vestuvės“, Gorkio „Paskutinieji“, Afinogenovo „Mašenka“, Dauguviečio „Užduotis“ ir kitos pjesės. Spektaklius aplankė dešimtys tūkstančių kolūkiečių, darbininkų ir tarnautojų.

Saviveiklinio kolektyvo aktorių tarpe — įvairių profesijų žmonės. Įdėmiai ir rimtai savo roles ruošia šaltkalvis A. Šenavičius, vaikų darželio auklėtoja V. Mikėnaitė, ryšių kontoros tarnautojas V. Antaniškis. Visus juos jungia karšta meilė menui.

Saviveikliniam teatrui vadovauja senas profesionalus aktorius Kazys Petrauskas. Jam vadovaujant per pastaruosius ketverius metus buvo pastatyta daugiau kaip trisdešimt pastatymų. Saviveiklinio teatro dalyviai per jo egzistavimo laiką pabuvojo daugelyje rajono kolūkių.

Kaimo Parduotuvėje

Sirvintų rajono Giedraičių apylinkės parduotuvėje daug pirkėjų. Pirkėjų tarpe — kolūkiečiai, mašinų - traktorių stoties mechanizatoriai, kaimo inteligentija.

Lentynose išdėstyta vilniniai, šilkiniai ir medvilniniai audiniai. Parduotuvėje yra didelis geros avalynės, kojinių, trikotažo dirbinių ir kitų pramoninių prekių pasirinkimas. Siuvinių sekcijoje pirkėjų dėmesį patraukia naujų fasonų suknelės. Knygų mėgėjai susipažindina su naujomis politinės, grožinės ir žemės ūkio literatūros knygomis.

Prie prekystalio su nauju pirkiniu rankose stovi „Gegužės Pirmosios“ žemės ūkio artelės kiaulių šerikė Genė Gobelytė. Ką tik jai buvo atmatuota vilnonė medžiaga paltui. O prieš keletą dienų ji nusipirko šilkinės medžiagos suknelei. Gobelytė labai patavų plytų pakrovimu į sunkvežimius ir vagonus.

Statybininkams užsakius, gamykla gamins įvairių spalvų plytas - rožinės, žalsvos, šviesiai mėlynos spalvų.

tenkinta savo pirkiniais.

Atidžiai apžiūrėdamas pirkinį, kolūkietis Petras Braškis tariasi su pardavėju kokios markės radijo imtuvą geriau nupirkti.

Į parduotuvę užėina vis nauji ir nauji pirkėjai. Kolūkietis Germanavičius nusipirko dviratį, kuris jam patiko, mechanizatorius Dvorskis — vilnonę medžiagą „boston“ kostiumui, kolūkietė Petrauskienė — kiliminį patiesalą.

Giedraičių apylinkės kaimo parduotuvė — viena iš daugelio Sirvintų rajono parduotuvių. Jau penkerius metus jai vadovauja Genė Mackūnienė. Ji — prityrusi prekybos darbuotoja, nusipelniusi didžios pagarbos tarp savo kaimo gyventojų. Mackūnienė įdėmiai tiria kolūkiečių paklausas prekėms ir siekia kaip galima greičiau patenkinti jų poreikius.

Genė Mackūnienė palaike tamprius ryšius su kolūkiais, sužino, kokios ūkinės paskirties prekės jiems bus reikalingos per artimiausią laiką, kad savo laiku gauti jas.

Parduotuvėje nuo metų pradžios jau realizuota beveik tiek prekių, kiek buvo realizuota per visus praėjusius metus. Tai įtikinamai liudija apie nenukrypstamą kolūkinės apylinkės darbo žmonių gerovės kilimą.

Darbininkų Poilsis

Šiomis dienomis į Odesos sanatoriją „Arkadija“ išvažiavo Vilniaus Vitenbergo vardo kailių siuvinių fabriko sukirpimo cecho darbininkė M. Jakilaitienė. Sanatorijoje ji praleis savo eilines atostogas. Stambiausiose tarpybinės šalies gydyklose jau pabuvojo to paties fabriko rūšiuotojas V. Gusevas, įskaitininkė Mašviejeva ir kiti. Daugelis siuvėjų per vasarą pabuvojo su ekskursijomis Trakuose, Valakampuose. Gerai praleido vasarą „Raudonosios Žvaigždės“ pakinktų - galanterijos kombinato darbininkai, „Kauno audinių“ ir kitų įmonių darbininkai.

Šiais metais Respublikinis profsąjungų komitetas išdavė plačiojo vartojimo pramoninių prekių pramonės darbininkams daugiau kaip 700 tūkstančių rublių atilsinėms įsigyti.

Kauno Mokslo Įstaigose

Iš visų Lietuvos pusių, iš įvairių gretimų respublikų miestų ir rajonų suvažiavo rugpjūčio dienomis į Kauną vaikinai ir merginos — vidurinių mokyklų, technikumų, darbininkų ir kaimo jaunimo penkiose miesto aukštosiose mokyklų abiturientai. Visose mokyklose ir skaitlinguose

Liaudiškose Respublikose

Auga Bulgarijos Mašinų Gamyba

SOFIJA. — Liaudies valdžios metais Bulgarijos mašinų gamyba pasiekė didelius laimėjimus. Kaip praneša Bulgarijos telegramų agentūra, dabar šalyje dirba tokios stambios mašinų gamybos įmonės, kaip G. Dimitrovo vardo žemės ūkio mašinų gamykla, G. Kirkovo vardo kailių gamykla, J. V. Stalino vardo kalnakasybos mašinų gamykla, įrankių gamykla „Bolševik“, mašinų gamykla „Červena Zvezda“, V. Červenovo vardo metalo piauštymo staklių gamykla ir kitos.

1952 metais mašinų gamybos pramonės produkcijos apimtis išaugo palyginti su 1948 metais 459,2 procento, o palyginti su 1939 metais mašinų gamybos įmonių gamyba padidėjo 22,6 procento. Iki 1953 metų pabaigos buvo įsisavinta maždaug 400 naujų rūšių mašinų, staklių ir įvairių įrengimų ir daugiau kaip 1,800 rūšių atsarginių dalių gamyba.

Bulgarijos mašinų gamyba aprūpina šiuolaikine tech-

technikumuose vyko įstojamieji egzaminai.

Algirdas Smilgevičius baigė Raseinių vidurinę mokyklą. Jis rimtai ir kruopščiai ruošėsi laikyti pirmąjį savo egzaminą į aukštąją mokyklą. Jo uolumas nebuvo bergždžias. Elektrotechnikos fakulteto dekanas Matulionis buvo atsakymu patenkintas. Algirdas gavo pelnytą penketuką. Sėkmingai egzaminą iš matematikos išlaikė ir daugelis kitų stojančių į šį Politechnikos instituto fakultetą.

Apie 1,500 vaikų ir merginų laiko egzaminus į Žemės ūkio akademiją. Dauguma moksleivių, laikusių egzaminus į medicinos institutą, parodė gerą fizikos, chemijos, rusų kalbos žinojimą.

10,000 Laikraščių ir Žurnalų Egzempliorių

Anykščių rajono gyventojai dabar išsirašo daugiau kaip dešimt tūkstančių laikraščių ir žurnalų egzempliorių — beveik dvigubai tiek, kiek 1950 metais. Žymi jų dalis eina į kaimą.

„Lenino keliu“ kolūkyje, pavyzdžiui, nėra šeimos, kuri neišsirašytų laikraščių. Po du laikraščius gauna melžėja Ona Braknytė, laukininkas Jonas Petronis ir kiti artelės nariai. Laiškanešys naujus laikraščius dažnai nuneša kolūkiečiams tiesiog į laukus.

nika statybą transportą, kalnakasybos; lengvąją, maisto pramonę ir kitas liaudies ūkio šakas.

Kinijos Anglies Pramonės Vystymasis

PEKINAS. — Milžiniškos permainos įvyko ir dabar vyksta Kinijos anglies pramonėje. Kaip pareiškė Visos Kinijos anglies pramonės darbininkų profsąjungos CK pirmininkas Czin Čzi-fu, Kinijos anglies šachtose iki šalies išvadavimo retai buvo galima matyti įkirtimo kūjus. Šachtininkų darbo našumas buvo labai žemas. Mechanizuoto vėdinimo nebuvimas šachtose atvedavo į dažnus rūdos dujų sprogiumus, nuo kurių žūdavo daug šachtininkų.

Po šalies išvadavimo šachtininkų darbo sąlygos iš pagrindų pasikeitė. 1953 metais šachtų mechanizavimo laipsnis palyginti su 1949 metais išaugo 24,5 procento. Platus saugumo technikos įtaisų įdiegimas šachtininkų darbą padarė saugų. Kinijos kalnakasių darbo našumas 1953 metais padidėjo daugiau kaip 2 kartus palyginti su 1949 metais.

Metai po metų didėja Kinijos anglies pramonės darbininkų darbo užmokestis. Kyla šachtininkų materialinis ir kultūrinis gyvenimo lygis. Nuo 1949 metų iki 1952 metų kalnakasiams buvo pastatyta 2,500 tūkstančių kvadratinėjų metrų gyvenamojo ploto, o tai viršija bendrą Kinijos šachtininkų gyvenamojo ploto fondą, buvusį iki išvadavimo. 1953 metais šachtininkams buvo pastatyta daugiau kaip 660 tūkstančių kvadratinėjų metrų gyvenamojo ploto. Šiais metais gyvenamųjų namų statybos apimtis vėl padidinta.

Dešimtys tūkstančių šachtininkų mokosi prie šachtų įsteigtose pradinėse ir vidurinėse mokyklose. Šiais metais daugiau kaip 100 šachtininkų stojo į Pekino Kalnakasybos institutą.

Į valstybės rūpinimąsi šachtininkai atsako pasiaukojamu darbu. Kinijos šachtose plačiai išsivystė darbo lenktyniavimas. Nuo 1949 metų iki 1953 m. Kinijos šachtininkai pateikė daugiau kaip 130 tūkstančių racionalizatorių pasiūlymų.

18 šachtininkų suteiktas Darbo didvyrio vardas. Tūkstančiai šachtininkų pastaraisiais keleriais metais išskelti vadovaujančioms pareigoms. 320 šachtininkų tapo šachtų viršininkais ar viršininkų pavaduotojais, o 3,552 — kalnakasybos inžinieriais ir technikais.

(ELTA)

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanaoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75

LIAUDIŲ BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

VISUOMENĖ PASIRODĖ PATRIOTISKAI

Plaukimas skersai Ontarijos ežero buvo sporto dalykas, bet negalima sakyti, kad jis neturėjo politinės reikšmės. Marilyn Bell plaukimas suteikė progą Kanados visuomenei parodyti savo nepasitenkinimą oficialiais, kurie neigia savo šalies talentus. Ir ji puikiausiai tą parodė. Sakoma, kad biznierių ir šiaip entuziastai sudėjo dovanomis plaukikei virš \$50,000. Žinoma, parodos rengėjai taip pat buvo priversti paskirti jai tą dovaną (\$10,000), kuri buvo skirta amerikietei Chadwick.

Marilyn Bell pasirodė puikiai. Ji, būdama nepilnai 17 metų amžiaus mergaitė, nuplaukė virš 40 mylių. Reikia nepamiršti, kad vanduo buvo neramus, bangos dažnai buvo virš 4 pėdų. Bet ne tas vienas ją iškėlė labai aukštai visų akyse. Kada ji rengėsi plaukti, jai buvo pasakyta (parodos oficialų), kad ji negaus jokių dovanų iš jų, nors ir perplauktų. O ji pasakė, kad ji plauks ne dėl dovanų, o už Kanados garbę. Šis jos išsireiškimas ir sukėlė tokią didelę jai simpatiją. Ir labai teisingai. Į patriotizmą visuomenė atsakė patriotiškai.

Reikia manyti, kad Marilyn Bell pavyzdys bus dideliu akstinu ne tik dėl atletų ir kitų sportininkų ir menininkų, bet ir dėl įvairių parengimų oficialų daugiau kreipti atydos į savo talentų iškėlimą. Visuomenė myli visus gerus sportininkus ir artistas, bet savus dar labiau, negu svetimus. Ji nori, kad saviems būtų nemažiau progų, kaip ir svetimiems.

ATLEIDŽIA, ATLEIDŽIA...

Klausantis darbininkų kalbų, šiandien galima girdėti juos kalbant daugiau apie atleidimus iš darbo, negu apie ką kitą. Ten atleido kelius šimtus, ten keliolika šimtų ir t.t. Atleidžia ir atleidžia. Ir tas vyksta ne sezoniniuose darbuose, o įmonėse, kurios neturi sezonų.

Tas rodo, kad gaminių yra perteklius, kad įmonės nebegali tęsti gamybos tokiu tempu, kokiu jos gamino iki šioliai. Prasideda mažinimas. Jis gali tęstis nekurį laiką. Žinoma, jeigu neatsiras rinkų kur kitur.

Kada gamyba įmonėse pradeda mažėti, visur atsiliepia. Tie darbininkai, kurie nustoja darbo, virsta silpnais pirkėjais. Su tuo rinka dar labiau traukiasi. Prie to dedasi ir palinkimas mažinti algas. Krisis taip laipsniškai tena didyn ir didyn.

Šuo tarpu yra galimybių išvengti didelio krizio. Bet tas reikalauja prekiauti su tomis šalimis, kurios mūsų vyriausybės akimis žiūrint yra "pavojingos". Tiesa, uždraustų prekių sąrašai vis mažinami, bet neužtektinai. Tie kraštai nereikalingi minkštų gėrimų ar panašių prekių. Jiems reikia industrinių mašinų ir įrankių.

Krizio dydis priklausys nuo to, kaip bus stengiamasi nugalėti jį.

DIDELĖS ŽMONIŲ AKYS

Aną dieną lenkų bėglys vadinasis save generolu Maczek reikalavo, kad prie Kanados armijos būtų organizuojamas lenkų dalinys. Girdi, lenkai nenori, kad juos "išlaisvintų" vokiečiai. Į Europos gynybą esą reikalinga įtraukti lenkų armiją.

Jis matyti užmiršo, kad ir tie keli generolai, kurie laksto po vakarinį pasaulį, negali susitarti. Jų tarpe yra dvi "vyriausybės", kurios negali pasidalinti vietomis. Reiškia, joms reiks ir dvejų armijų.

Būtų daug naudingiau visiems, jų tarpe ir lenkams, jei tokie ponai susirastų ką naudingesnio. Jiems reiktų užmiršti apie armijas. Buvę kariai jau dabar gerokai pasenę dėl armijų.

Lenkijos žmonės jau baigia pamiršti buvusius ponus ir generolus. Jie turi daug darbo, reikia atstatyti kraštą, pašalinti karo griuvėsius. Bet bėgliai nori dar vieno karo, dar daugiau griuvėsių.

KAS NAUJO PASAULYJE

Jungtinės Valstijos, Britanija, Francija, Australija, Naujoji Zelandija, Filipinai, Pakistanas ir Tailandas pasirašė taip vadinamą Pietrytinės Azijos paktą, pagal kurį visos pasižada kovoti prieš agresiją. Bet amerikiečiai pasirašė su pastaba, kad jie supranta, jog šis paktas atsuktas prieš komunistinę agresiją. Jeigu kuri kita šalis papildys agresiją, tai turės būti aptarta visų pasirašusiųjų. Kitaip sakant, paliekamas plyšys, kad reikalui esant būtų galima išsisukinėti.

Beje, paktą pasirašė tikrai dvi šalys iš Azijos kontinento. Tai Pakistanas ir Tailandas. Filipinai, Australija ir Naujoji Zelandija yra Ramiojo vandenyno šalys. Na, o pačios svarbiausios signatorės — Amerika, Britanija ir Francija — yra iš kitų kontinentų.

Dar vienas dalykas vertas pastabos. Paktas siekia tikrai ligi 20 lygiagretės. Jis neapima Formosos. Matomai amerikiečiai pasilieka laisvas rankas Formosos klausimu.

Indijos premjeras Nehru sako, kad ši sutartis yra negeistinas dalykas. Jis negali prisidėti prie taikos palaikymo.

Indija, Indonezija, kaip ir kitos Azijos šalys, atsisakė įstoti į Pietryčių Azijos bloką.

Nehru kiek anksčiau sakė, kad nepuolimo paktai, kokį Indija ir Kinija pasirašė, yra daug sekmingesnis būdas taikai apsaugoti.

Prezidentas Eisenhoweras atnaujino savo siūlymą, kad visos atominės medžiagos turinčios šalys sudarytų atominės medžiagos fondą, kuris būtų naudojamas gaminiui elektros jėgos neišsivysčiuosiose šalyse.

Neatrodo, kad dabartiniu metu tas būtų įgyvendinama. Abejotina, kad bent kada ateityje tas bus įgyvendinta. Niekas niekad nesūlė, kad būtų sudarytas anglies fondas, kurs būtų naudojamas gaminiui elektros tose srityse, kur nėra kitos jėgos. O tas galėtų būti daug lengviau įgyvendinama.

Kenjos gubernatoriums pranešė Kikujų viršininkams ir jų kareiviams, kad taip vadinamų Mau Mau lyderis Kenja ir keli kiti kovotojai, kurie buvo nuteisti 7 metams kalėjimo, nebus paleisti iš kalėjimo ir atsedėjus tą laiką.

Girdi, valdžia išstremianti

juos į tolimą užkampį, iš kur jiems nebus valia išsikelti. Jų judėjimas bus sekamas, lankytojai prižiūrimi ir laisškai cenzūruojami.

Indijos ir Portugalijos derybės dėl portugalų kolonijų Indijoje užsikirto.

Portugalija ir toliau spiriasi, kad Indija pripažintų Portugalijos teises į tas kolonijas. Kitais žodžiais, ji nori, kad tos kolonijos ir toliau būtų Portugalijos kontrolė.

Indija nori rasti išeitį iš tokios padėties. Ji nori likviduoti kišenės savo žemėje, kurias kiti kontroliuoja.

Buvo prasidėjęs tautinis judėjimas už išlaisvinimą tų sričių, bet jis pasirodė persilpnas.

Misisipio valstijos autoritetai tikroji bėdoj dėl federalio įstatymo, kurs draudžia skirstymą vaikų mokyklose pagal rasę.

Prasidėjus mokslo sezonui, viešasis mokyklas pradėjo lankyti ir negrų vaikai. Nėra kaip juos sulaikyti. Būtų lauzymas įstatymo.

Kai kurie agituoja už panaikinimą viešųjų mokyklų ir steigimą privatiškų. Baltieji tokiu būdu galėtų neįsileisti į savo mokyklas negrų vaikų. Įdomu tas, kad vyriausybė gana rimtai žiūri į šį pasiūlymą.

Britanijos užsienio reikalų ministeris Edenas lankysis keturiose sostinėse vokiečių apginklavimo klausimu. Jis aplankys Belgijos sostinę, kur tarsis su belgais, olandais ir luksemburgais, paskui vyks į Bonną, o iš Bonnos į Paryžių. Ant galo jis aplankys Romą.

Matomai jis nori suderinti pažiūras į britų naują planą dėl Europos gynybos.

Jungtinių Valstijų valstybės sekretorius Dulles nusišubino pas Čiang Kai-šeką po pasirašymo SEATO. Matomai jis norėjo jam paaiškinti, kodėl SEATO palieka Formosą už sienos.

Nacionalistai amerikiečių orlaiviais bombardavo Kinijos žemyną per kelias dienas.

Kiniečių oro jėgos kol kas nesirodė.

Iškyla viršun, kad amerikiečiai yra prigabėję Vakarų Vokietijon daug ginklų ir amunicijos dėl būsimos vokiečių armijos.

Jie matyti tikėjosi, kad francūzai ir italai užgirs europinę armiją ir tokiu būdu

atidarys vartus vokiečių armijų kūrimui.

Dabar gerokai užtruks, kol bus surasti nauji būdai. Ar nesusens tie ginklai?

Skandinavų užsienių reikalų ministrai vienbalsiai pasisakė už priėmimą Kinijos į Jungtines Tautas.

Jie išleido tuo klausimu pareiškimą po konferencijos Reykjavike, Islandijoje.

Dėl Įdomumo

Vienas senas arabas mirdamas paliko trims savo sūnums visą turtą ir įsakė jiems pasidalinti sekančiai: vyresniajam pusė viso turto, viduriniam ketvirta dalis, o jauniausiam penkta dalis.

Viską jie pasidalino labai lengvai, bet kuomet reikėjo pasidalinti arklus, kurių buvo 19, jie niekaip negalėjo jų pasidalinti tėvo nurodytomis sąlygomis. Ant galo jie net susibarė.

Pastebėjęs juos barantis, kaimynas pribuvo į pagalbą ir visiems patenkinančiai padalino tuos arklus tėvo nurodytomis sąlygomis. Kaip jis tai padarė?

Atsakymas randasi kur nors kitoj vietoj, bet pirmieškojė atsakymo, pabandykite jūs patys išspręsti problemą.

Radio operatorius ant japonų laivo, kurs kartu su kitais 23 jūrininkais buvo apdeginatas radioaktyviomis dulkėmis po amerikiečių H-hombos eksplozijos Pacifike. Jis pastaruoju laiku randasi mirties patale ir nemanoma, kad jis atsilaikys. Visa Japonija susijaudinusi.

Jau visa tu šiek tie vyzdžiui, K Bet dar vie sutvarkyti

Ciorčilas linas ir Čia pažino, kad so Kinijai, kiekiai laik

O Čiang jausdamies rikičių lai to bombas do nekaltu

Kol For padėtyj, v jus taikai.

Man d minties tu las aiškini mas, nejav taip žiopl

Pavyzdž aiškina, ka ti puolima kad Vakariiniai.

Reiškia, karai silpn kada jie su vojus, nes ti.

Jeigu jie jiems lauk tvirtės? A dabar, ka

Dabar, nori tvirtė jie "silpn pulti?

Jie nori ti todėl, ka siau kalt konferenc

Bet šis s atsiektas. tvirtinasi, nelaukia.

Tos lenk baigos kar nenuėjo.

Pasirašy paktų, k premjeras naudingia

Man at lies spaud pasielgė st tininke Leuzler.

Ji smar perplauku žerą labai sitikusi n

Sakoma mešlungis juo per ke tik dėl to nebaigti p vusi jau nuo tikslo pinigų; b be.

Reikėjo stangas ir mėti, bet Dėl por

Pastabos

Jau visa eilė labai opių vietų šiek tiek sutvarkyta. Pavyzdžiui, Korėja, Indokinija. Bet dar viena opi vieta lieka sutvarkyti. Tai Formosa.

Ciorčilas, Rooseveltas, Stalinas ir Čiang Kai-šekas pripažino, kad Formosa priklausė Kinijai, bet dabar amerikiečiai laiko ją savo globoj.

O Čiang Kai-šeko orlaiviai, jausdamiesi saugūs po amerikiečių laivyno sparnu, mėtė bombas ant Kinijos ir žudo nekaltus žmones.

Kol Formosa bus tokioj padėtyj, visuomet bus pavojus taikai.

Man dažnai užėina ant minties tų "mūsų ponų" žioplas aiškinimas. Kyla klausimas, nejaugi jiems negėda taip žioplai kalbėti.

Pavyzdžiui, Pr. Alšėnas aiškina, kad rusai gali pradėti puolimą, jei jie pamatys, kad Vakarai tvirtėja militariniui.

Reiškia, dabar, kada Vakarai silpni, nėra pavojaus, o kada jie sutvirtės, tai bus pavojus, nes tada rusai gali puliti.

Jeigu jie nori pulti, tai kam jiems laukti, kol Vakarai sutvirtės? Ar ne geriau pulti dabar, kada jie silpni?

Dabar, kodėl gi Vakarai nori tvirtėti, jei dabar, kada jie "silpni", rusai nebandė pulti?

Jie nori tvirtėti ir pralenkti todėl, kad būtų galima drąsiau kalbėti tarptautinėse konferencijose.

Bet šis siekis turėtų būti neatsiektas. Nes jei viena pusė tvirtinasi, tai kita, aišku, irgi nelaukia.

Tos lenktynės eina nuo pabaigos karo, bet jos niekur nenuėjo.

Pasirašymas nepuolimo pakty, kaip siūlo Indijos premjeras Nehru, būtų daug naudingiau.

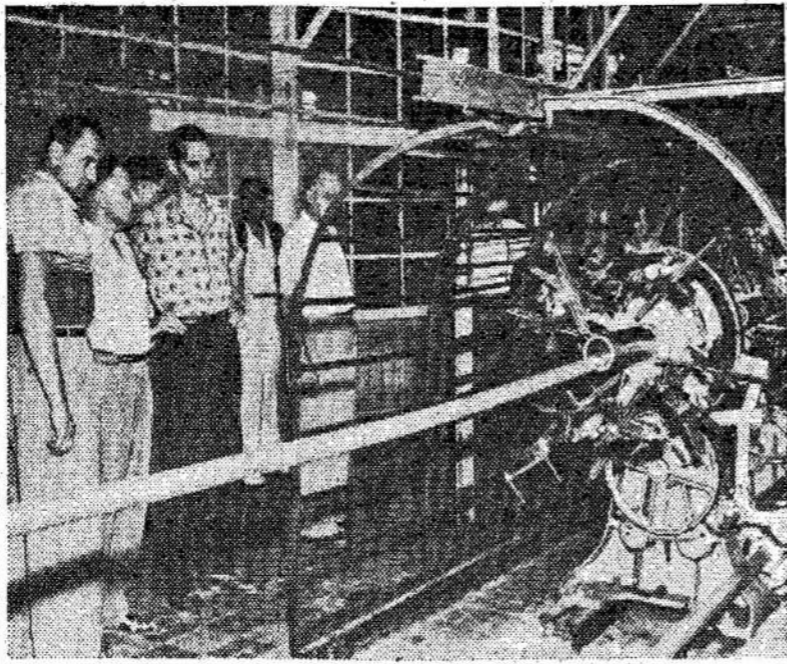
Man atrodo, kad šios šalies spauda labai neteisingai pasielgė su viena gabia sportininke — Winnie Roach Leuszler.

Ji smarki plaukikė ir būtų perplaukusi per Ontarijos ežerą labai lengvai, jei ne atsitikusi nelaimė.

Sakoma, kad ją užklupo mešlungis ir ji kamavosi su juo per keturias valandas ir tik dėl to buvus priversta nebaigti plaukimo, nors buvusi jau tik už kelių mylių nuo tikslo. Ji plaukė ne už pinigų, bet už Kanados garbę.

Reikėjo įvertinti jos pastangas ir atitinkamai atžymėti, bet apie ją nieko.

Dėl poros tūkstančių dole-

Kanados unijistų delegatai Maskvoje apžiūri mašinas jau kelinta unijistų delegacijų fabrike. Čia matoma mašina insuliuoja vielą. Tai jau lankosi Tarybų Sąjungoje.

Ką Kiti Rašo

Brazilijos Nerimas

Sao Paulo mieste eina generalis streikas. Apie 700,000 darbininkų streikuoja protestuodami prieš naują režimą, kurio galva Jaoa Cafe Filho pat pradžioje pasiskelbė palaikęs Amerikos stambiuosius interesus toj šalyje.

Naujas Brazilijos diktatorius taipgi pasakė, kad Getulio Vargas valdžią gal būtų nuvertę darbo žmonės, tai generolai pasiskubino ir uždėjo savo diktatūrą.

Ar tas nuslopins Brazilijos kovas?

Vargiai. Jei nuslopins, tai tik laikinai.

Kol nebus prašalinta joms priežastis, vyks ir kartosis kovos.

Trumpai apibūdinus, štai kokia padėtis yra Brazilijoje:

Didelė žmonių dauguma neturi kiek padoresnių butų. Maisto gamyba menka. Daugelis braziliečių gyvena pusbadžiai.

Kainos nuo 1938 metų pakilo 600%.

Didelė infliacija šalyje vargina beturčius.

Vargas'o valdžiai įsakius algas pakelti, samdytojai sumažino darbininkų skaičių, o likusius priverstė daugiau dirbti ir tuo gyvenimą dar pablogino.

Pabranginus kavą iki 87 centų už svarą, bisnis smuko.

Tokiai padėčiai esant, Brazilijos militaristai, ir su Jungtinių Valstijų pagalba, nenulopins kovų.

Laikraščiai skelbia, kad streikus veda komunistai, ir kad streikus remia Darbo Partija, kuri fakte buvo Vargas'o partija.

Komunistų Partija yra nelegalė, bet ji turi didelės įtarių parodos rengėjai nebūtų subankrutavę.

kos. Kodėl pagalios net Vargas'o partija bendrai veikia streikuose?

Toj partijoj vyrauja žmonės, kurie nori išginti laukan Wall Streeto interesus iš Brazilijos. Vietiniai interesai yra smulkesnis biznesas. Jie nori nusikratyti "jankių dominaciją".

Atrodo, kad pats Vargas bandė suderinti vietinius interesus su Wall St. interesais, bet nebuvo galima. Pagalios ir pats Vargas nusizūdė, kai jo režimas nuverstas tų, kuriems jis bandė tarnauti, šiek tiek užgerindamas ir vietinius interesus.

Reikia pastebėti ir tai, kad Brazilijoj kovos yra dalis visoj Lotynų Amerikoj subrudimo, nerimo. Brazilijoj tik audringiau tai išsiveržė.

Lotynų Amerikos daugelis šalių yra padėtyje pusiau-kolonijinių. Jungtinių Valstijų interesai nevaldo tų šalių savo armijomis, bet valdo jas savo kapitalu, kontroliuoja jų stambesnes industrijas, importus, eksportus ir kontroliuoja jų valdžias.

Kaip kolonijų žmonės Afrikaj ir Azijoj, taip Lotynų Amerikos žmonės nori nusikratyti tos kontrolės.

Brazilijos kovos labai svarbios, nes jei čia žmonės laimėtų, kitose šalyse kovos išsibanguotų. Ne vien tos šalies militaristai, taipgi tie interesai, kurie susirišę su Wall St., bet ir visi, kas bijo tų kovų išbaigavimo, dėsinslopimui to sąjūdžio Brazilijoj.

Nors nauja valdžia yra diktatūra, Washingtone ji labai meiliai sutikta. Ir Jaoa Face Filho skaitomas "laisvojo pasaulio" stambiu piliorium. — Vilnis.

Ką Kunigas Matė ir Patyrė Guatemaloje

Kunigas Juozas Prunskis buvo nusidavęs į Guatemalą.

Nuskrido lėktuvu ir ten buvo arkivykupo priimtas ir skaniai pavaišintas. Jis surašė, kad Guatemaloje labai trūksta kunigų. Mat, "anksčiau buvusios priešingos valdžios nusavino seminarijas, suvaržė bažnyčią ir tai labai atsiliepė".

Kas kita dabar, prie naujo režimo, prie generolo Armas fašistinės diktatūros. Jo obalsis esąs "dievas, tėvynė ir laisvė". Ypač dievas, nes net ir tarnybiniame autobuse kun. Prunskis matęs kabant tris religinius paveikslus: "Šv. Kristofas, Šv. P. Marrijos Guatalupės ir Nukryžiatotojo", prie kurių "dega raudona elektrinė lempu-tė".

Tai visa, žinoma, nelabai įdomu. Mums įdomu, ką kunigas Prunskis patyrė vargšų indėnų lūšnose, kurioms tos "priešingos valdžios" stengėsi padėti per žemės reformą ir kurių net porą kunigas aplankęs. Apie tai jis rašo:

"Kalnuose matosi daug skurdžių lūšnelių. Sustojame ir įeiname į porą. Daug vargo pasaulyje esu matęs, bet niekada slegiančiai neatrodė, kaip čia. Lūšnelės — be grindų. Sienos — vietomis iš molio krėstos, o daugumoj — sudarytos iš sustatytų kukurūzų stiebų. Pro juos košia vėjas. Vienoj trobelėj kurenasi 'virtuvė': padėta keletas akmenų, ant jų puodas, o šalymais sutūpusios moterys kepa 'tortijas': tokius blynus. Jos pirma išverda kukurūzų grūdus, ant plokščio akmens sutrina kitu akmeniu ritindamos kaip kočėlu, pasikiau miltus įmaišo vandenyje, vėl išminko tuo akmens kočėlu, atgnyba gabalą sausos tešlos, tarp delnų spausdamos ir tapšnodamos padaro apystorį blyną ir sausai kepa ant tokios molinės keptuvės.

"Mus vaišindami dar tuos blynus ryžiais apibarstė. Jokio dūmtraukio nėra. Per stogą, tirštai žolėmis apdengtą, dūmai sunkiai prasiskverbiam. Troškina akis. Užtat moterys su vaikais ant žemės susėdė. Troboj jokio baldo, tik iš tų pačių kukurūzų stiebų sudėtas paaukštintimas — tai vienintelė lova tėvams ir vaikams.

"Gretimai kita tokia pat kokurūzų stiebų trobelė. Anoj virtuvėj gyvena sūnaus šeima, o šioj — tėvas. Prie vieno stiebo pakabintas buteliukas su įtaisytu dagtimi — tai žibalinė 'vilko akis', nakčia apsišviesti. Ties želmėniu nuo stogo kabo pintinė, ranka pasiekiamą. Į ją sudėda duoną, kad žiurkės nesuėstų. Jokio kito puodelio nėra, nes nei atsargų nėra. Gyvena su ta diena.

"Taip gyvena indėnai. O kaip jie nuoširdūs, mieliai šypsosi. Mes pataikėme, kai jie šventė krikštynas. Už

ŠYPSĖNOS

Toli Nuo Civilizacijos

Vienas turistas iš Jungtinių Valstijų bevažinėdamas po šiaurinę Ontariją privažiavo kelio galą. Žmona ir vaikai pradėjo barti jį už be-reikalingą klaidžiojimą. Pamatęs žmogelį kasinėjant apie kotedžių, nutarė pasiteirauti.

"Kaip toli mes nuo civilizacijos?" klausia jis senį.

"Pagal tamstos kalbą atrodo, kad esate labai toli nuo civilizacijos," atsakė senis truputį pagalvojęs.

Jei Taip Alkana...

Mėsininkas rengė vienos moters užsakymą, kuomet įbėgo kita moteris ir suriko į mėsininką: "Duok man švarą katės maisto," o paskui, atsisukusi į kitą moterį, atsiprašė: "Tikiuosi, kad nepyks, jog aš užlendu jums už akių."

"Jeigu jau tamsta tokia alkana, tai kaip galima pykti," atsakė ji.

Reikia Atsargumo

"Aš nudegiau pirštą verdančiame vandenyje," skundėsi sesutė broliukui.

"Reikėjo elgtis atsargiai, pirma patirti įkūsus pirštą, ar nekaršta," patarė broliukas.

tat švariai visur iššluota, be 'tortijų' bus dar ir mėšos. Ir stalą indėnas pasiskolinęs atnešęs — savo neturi. Jokio baldo per ibi trobeles.

— Kiek uždirbi? — klausiu jį.

— 50 centų per dieną.

— Ką valgote?

— Rytą tortijos, pupos ir saldėta kava, pietų — tortijos ir pupos, jei turime — ir duonos valgome. Vakare — tortijos ir pupos. Kas ant-rą dieną gauname kiek mėšos. Pieno ir retkarčiais perkame. Karvės neturime — iš ko gi nusipirksi.

"Jie tikrai katalikai. Vienintelis jų trobelėje esantis staliukas ne sau skirtas, o ant jo sudėta paveikslai Nukryžiatotojo, šventųjų. Prie jų dega žvakutė. Apachioj ant žemės — molinis indelis žarijomis. Ant jų smilkalo užpila šventųjų garbei. Nusipirko smilkalo grūdai ir dabar stovi prie šventenybių.

— O kam ta stiklinė ant šio stalelio?

— Šiokiadieniais kasdien į ją vandens pripilame, kad būtų trokštančioms skaisytyklose dūšėlėms atsigeriti.

"Tie indėnai geraširdžiai, net graudu daros. O taip neturtingi — nieko neturi, tik tai ką nekla jokliai."

Toks baises tų vargšų skurdas suminkštino, matyt, (Pabaiga ant 8 pusl.)

Po Penkiblikos Metų

S. Karpė

Si mėnesį sukako 15 metų, kai Hitleris pradėjo karą prieš Lenkiją. Ar neverta nors trumpai prisiminti šią sukaktį ir šio tokias išvadas susidaryti? Ar nėra tame pamokos visiems?

Kaip jau yra visiems žinoma, Hitleris ir jo sėbras Musolinis, o vėliau trečioji Antikominterno ašis Japonijos imperatorius Hirohito, visiems kalbėjo, kad jų ašies tikslas yra išgelbėti pasaulį nuo komunizmo. Tačiau karas nuėjo visai kitais keliais, negu buvo kalbama. Kodėl taip atsitiko? Į tai atsakyti nelengva, bet galima šį tą atspėti, nors diplomatinės paslaptys tebėra paslaptys.

Antikominterninė ašis kalbėjo apie komunizmą, bet tikrumoje jai rūpėjo kas kitas. Kaip Hitlerio Vokietijai, taip ir Musolinio Italijai rūpėjo užkariavimas turtingų žemių į rytus. Japonai, aišku, galvojo apie turtingus kraštus Pacifike ir Azijos žemyne. Jie negalėjo atvirai apie tai kalbėti, nes būtų buvę sunkiau apgauti šiuos apgautus.

Bet ir su antikomunistiniu obalsiu nebuvo lengva atsiekti savo. Kelyje stovėjo Lenkija ir Čekoslovakija, tampa susirišusios su Britanija, Francija ir Amerika. Šios šalys turėjo nemažai interesų Rumunijoje, Vengrijoje, Jugoslavijoje. Munchenizmas nemažai padėjo Hitleriui ir Musoliniui nugalėti daugelį kliūčių, bet ne visiškai.

Britanija ir Francija pritarė hitlerininkams jų pastangose sumušti Tarybų Sąjungą, bet joms nebuvo pakeliui atiduoti visos kitos šalys, kurios buvo kelyje. Nereikia manyti, kad Britanijai ir Francijai būtų buvę labai sveika, jei ta ašis būtų paėmusi į savo kontrolę visą Europą.

Kada Hitleris pradėjo puolimą ant Lenkijos, Britanija ir Francija buvo priverstos pažadėti Lenkijai paramą ir paskelbti karą. Bet tos pagalbos nebuvo. Tai buvo aišku, kad jos sutinka, kad hitlerininkai sumuštų Lenkiją ir atsидurtų prie Tarybų Sąjungos. Jos nei piršto nepakėlė Lenkijos gelbėjimui. Bet tuo tarpu Tarybų Sąjunga nesnaudė. Ji pasitiko Hitlerį viduryje Lenkijos. Įvedimas didelių jėgų į Pabaltijo šalį, taipgi buvo ženklas, kad Tarybų Sąjunga nesėdi sudėjusi rankas.

Hitleris talkon atėjo Suomijos reaktiniai elementai. Jų užduotis buvo įtraukti į karą prieš Tarybų Sąjungą Franciją ir Britaniją. Bet pasirodė, kad buvo maža laiko. Nesuspėta. Sąjungininkai

nebuvo tam prisirengę. O gal jie nenorėjo pasiduoti provokacijai. Juk tai buvo gudrus sąmokslas.

Japonai, kaip žinome, daugiau žavėjosi Pacifiku ir Azijos žmonėmis, negu kuo kitu. Tur būt ir sąmokslu buvo jiems skirta traukti į tą pušę. Atėjo laikas veikti. Todėl naciai puolė Belgiją ir kitas šalis iš vienos pusės, o japonai amerikiečius ir kitus iš kitos.

Japonams lengvai laimėjus prieš amerikiečius, o vokiečiams lengvai sudirbus Belgiją, Franciją ir kitas šalis, jiems išrodė, kad dabar laikas vėl pasukti linkui Tarybų Sąjungos. Užpakalis atrodė gerokai apsaugotas. Veikiausiai jie dar pamanė, kad užpuolimas ant Tarybų Sąjungos sumažins Vakarų pastangas. Jie tur būt tikėjosi, kad antikomunistinės jėgos subrus veikti, įtikinti, kad reikia leisti hitlerininkams ir fašistams sumušti Tarybų Sąjungą.

Karo eiga parodė, kad Vakaruose buvo nemažai tokių, kurie norėjo leisti naciams apsidirbti su Tarybų Sąjunga. Kol karas eis tenai, sakė jie, reikia prisirengti, o paskui padiktuoti naciams, kur jie turi pasitraukti. Kai kurie manė, kad naciai ir komunistai vieni kitus sunaikins. Antifašistinis žmonių nusistatymas vertė šį tą daryti. Bet buvo matoma, kad nesiskubinama hitlerininkus pribaugti. Tik kada Tarybų Sąjungos jėgos pradėjo ginti nacius atgal visu tempu, buvo aišku, kad ilgiau laukti nebegalima.

Karas užsibaigė didžiausia liaudies pergale. Fašizmas ir nacizmas buvo sumuštas ne tik fronte, bet ir ideologiškai. Lyderiai buvo nuteisti kaip kriminalistai ir pakarti.

Taigi, grandiozinis hitlerinės Vokietijos, fašistinės Italijos ir monarchinės Japonijos planas prasiveržti, pasidaryti pasaulinėmis jėgomis, sužlugo labai blogai.

O kas liečia komunizmą, jis pakilo dešimteriopai.

Ar galima ką nors panašaus matyti šių dienų antikomunistinėje kampanijoje?

Taip.

Jungtinių Valstijų ir kitų šalių riksmas prieš komunizmą yra tikrai priedanga. Nors ne visai taip, kaip buvo Hitlerio laikais, bet yra tam tikrų imperialistų siekių. Labiausiai jis tinka jiems ryšium su išlaikymu kolonijų

kova prieš kolonijų žmonių pastangas išsilaisvinti. Tuom pat sykiu komunizmo skraistė naudojama ir savo šalies darbo žmonių varžymui. Kas

tik kur bent kiek pasijudina prieš monopolijų interesus, tuojaus paskelbiama, kad tai komunistų sąmokslas.

Monopolijų spoksme n a i kiekvieną žmonių pasijudini- mą apšaukia Kremliaus darbu. Britų Guianos žmonės išsirinko liberališką valdžią — Kremliaus įsigalėjimas. Guatemalos žmonės pasimijo praveisti žemės reformą — Kremliaus darbas. Kiti net Francijos premjerą vadiną Kremliaus agentu už tai, kad jis susitaikė su Indokinijos liaudies jėgomis, kovojančiomis už savo šalies nepriklausomybę.

Jei unija išrenka žmones, kurie kalba prieš karą, už taiką, didžiai šaukia, kad tai Kremliaus agentai.

Kaip hitlerininkai dengė savo piktus tikslus antikomunizmu, taip šiandien monopolijos dengia savo pelnagrobiskus tikslus antikomunizmu.

Jungtinėse Valstijose, kur dabar randasi visų monopolijų tvirtovė, Kongresas nu-

tarė uždrausti komunistų partiją. Bet po šiuo skymu glūdi užsimojimas prieš unias, kuriose randasi pažangesnių elementų, kalbančių prieš ginklų galiūnų interesus.

Taigi, šiandien, po penkiblikos metų, propaganda sukasi apie tą patį komunizmą, bet už jos glūdi monopolistų interesai. Prie jų dedasi Hitlerio draugų būreliai, kuriems teko laimėti pasprukti nuo liaudies, kurią jie buvo įbloškę į baisiausių skerdynę.

Žmonėms reikia ir šiandien būti atsargiais. Po antikomunizmo priedanga suklima padaryti didžiausią skriaudą tiems žmonėms, kurie nori nusikratyti svetimų išnaudotojų jungo, įsigyti nepriklausomybę ir kurti savitovų gyvenimą. Kas blogiausia, tai kad po šia priedanga monopolijos gali sukurti kitą pasaulinį karą, dar baisesnį, negu buvo hitlerininkų pradėtas.

Pietryčių Azijos Tautų Kova už Savo Laisvę ir Tautinę Nepriklausomybę

M. MIKSTAS

Kuo aukščiau pakyla liaudies pasipriešinimo imperialistiniams kolonizatoriams bangą, tuo atviresni pobūdį įgauna intervencionistinė JAV valdančiųjų sluoksnių politika. Ši Amerikos politikos tendencija dabar pasireiškia JAV valdančiųjų klūkų siekimu mobilizuoti prieš Pietryčių Azijos tautų išsivadavimo judėjimą visas pasaulinio imperializmo jėgas. Tai ir sudaro esmę JAV pasiūlymo sudaryti platų kolonijinių valstybių karinį bloką Tolimųjų Rytų ir Pietryčių Azijos rajone.

Idėja sudaryti tokį bloką nėra nauja. Amerikos diplomatija iš pradžių bandė sudaryti tokį bloką be senųjų kolonijinių valstybių — Anglijos, Prancūzijos ir kitų, tuo būdu siekdama pasirodyti Azijos tautoms esanti kolonializmo priešininkas. Tačiau išėjo labai apkarpytas blokas iš Amerikos, Australijos ir Naujosios Zelandijos. Dabartinėmis sąlygomis, kai nacionalinis išsivadavimo judėjimas šiame rajone įgavo neregėtą užmojų, Amerikos reakcingieji sluoksniai siūlo Anglijai bei Prancūzijai bendromis pastangomis įkurti plačią Ramiojo vandenyno sąjungą, įtraukiant į ją kolonijinių valstybių satelitus, tokius kaip Tailandas ir Filipinai.

Priversti azijiečius kautis prieš azijiečius už Amerikos kolonijinių pozicijų sustiprinimą Azijoje — tokios yra viltys, kurias JAV valdantieji sluoksniai sieja su šio ag-

resyvaus bloko sudarymu. Tik visišku Azijoje įvykusių permainingu ignoravimu galima paaiškinti šią netolregišką Amerikos imperialistų politiką, kuri gali atvesti tik į naujus konfliktus ir tolesnį tarptautinės padėties sukomplikavimą.

Amerikos imperialistai nenori skaitytis su tuo vaidmeniu, kurį Azijos valstybės, tik neseniai susilaukusios savo nepriklausomybės pripažinimo, vaidina tarptautinėje arenoje aplamai ir Azijoje, skyrium imant. Tas faktas, kad Jungtinės Valstijos prisiima Pietryčių Azijos tautų siekimui nusikratyti kolonializmo pančiais ir pereiti į nepriklausomą valstybinį gyvenimą, nuteikia prieš Jungtines Amerikos Valstijas visas Azijos tautas. Amerikos politikos Achilo pėda yra tai, kad ji neatsižvelgia į Pietryčių Azijoje susidariusią politinę padėtį, kurią apsprendžia gili istorinė permainos šios pasaulio dalies tautų gyvenime.

Azijos tautos nori taikos, o Amerikos valdanti sluoksniai trokšta karo. Azijos tautos nori nepriklausomybės ir laisvės, o Amerikos imperialistai trokšta išsaugoti savo amžių atgyvenusį kolonijinį režimą. Vadinasi, Amerikos valdančiųjų sluoksnių veiksmai yra svetimi Azijos tautų nacionaliniams interesams. Todėl Amerikos planai paversti Aziją amžina kolonijinės vergovės ir priespaudos zona sukelia ryžtingus visų Azijos tautų ir, visų pirma

Indijos, Burmos, Indonezijos, Ceilono protestus.

Šių šalių vyriausybės atsisakė dalyvauti agresyviajame bloke Pietryčių Azijoje. Apie rimtą Indonezijos liaudies sluoksnių pergalę liudija ir Olandijos — Indonezijos sąjungos likvidavimas. Ši sąjunga buvo sudaryta tarp Indonezijos ir Olandijos, aktyviai spaudžiant Amerikos imperialistams. Galingam liaudies judėjimui Indonezijoje išsivysčius Olandija buvo priversta pradėti derybas, kurias pasibaigė susitarimu dėl sąjungos likvidavimo. Tai suduoda rimtą smūgį kolonijinei sistemai Pietryčių Azijoje.

Imperialistinių valstybių politika "iš jėgos pozicijos" jau nebeįstingia pasukti istorijos atgal, negali gražinti Azijos tautų į seną gyvenimą, ginklų nuslopinti jų troškimą pasiekti laisvę ir nepriklausomybę.

Augant Azijos tautų nacionaliniam išsivadavimo judėjimui, vis labiau vyksta kolonijinės sistemos irimas. Amerikinės agresijos krachas Korėjoje ir sunkus pralaimėjimas, kurį kolonizatoriai patyrė Indokinijoje, vaizdžiai rodo, kokie pagrindiniai, lemiami pakitimai įvyko Azijoje. Azijos tautos, kurios sudaro daugiau kaip pusę žemės rutulio gyventojų, nuėjo nauju keliu, ir nėra tokios jėgos kapitalistiniame pasaulyje, kuri galėtų sutrukdyti naują, tikrai demokratinį Azijos tautų vystymąsi.

Dabar, kai didžioji kinų tauta aktyviai stoja už lygiateisio bendradarbiavimo ir draugiškų santykių vystymąsi tarp visų valstybių, tiek didelių, tiek ir mažų, visoms Azijos tautomis atsivėre realios nepriklausomos vystymosi perspektyvos.

Senoji Azija, kuri buvo Anglijos, Amerikos, Prancūzijos ir Japonijos imperialistų kurstomų karinių konfliktų židynis, keičia savo veidą. Kinijos Liaudies Respublika, jos taikos ir draugystės su visomis tautomis politika yra galingas stabilizuojantis veiksnys Azijoje. Neišardoma, metai iš metų stiprėjanti Tarybų Sąjungos — Kinijos draugystė, Kinijos, Korėjos, Mongolijos, Vietnamo tautų broliškas bendradarbiavimas, stiprėjimas dalykinių ryšių tarp Kinijos, Indijos, Burmos bei kitų Azijos šalių — visa tai yra patikima garantija, kad Azijos tautos nebeįstingia paversti savo žemyno naujo karo židiniu. Bendros Azijos tautų pastangos gali paversti ir pavers Aziją neprieinama taikos tvirtove.

MASKVA. — Švedija ir TSRS susitarė kooperuoti aviacijos ir Baltijos jūroje gelbėjimo operacijose. Pirmiau tos operacijos privedavo prie nesutikimų.

Mokslininkai Tyrinėti

Viso pasaulio mobilizuojama rinėjimui suradus, žmogaus reiškinį, mingi mokslininkai, bet tirti. Pavyzdys: audros.

Magnetiniai ne tas audros. Atvyksta nepaviršiaus netinės au planeta.

Atmosferma lengva ma lengva vių, iš obs To negal magnetinės rios vyksta.

Magnetitai labai s veikia i m dėl ko la magnetinių vuose ir ma, kad r veikia ir i

Norint magnetines sos planet operacijos sykiu būt jimas įvair tos vietos ninkai tar si tam da vadovauja jungos Ta Pirminink mokslinink Kaplan.

Toks k nėjimas 1957-58 r

Kadangi ras išsaul tai ir tyri bus atkre tuom pat mi įvair planetos

Magnet mūsų-žer 24 valand liems išsiv Mokslinink liepsnojim veikmę či veikia i m kosminius nes švieš sluoksnius

Bus iš seks Saul bėti išsiv mokslinink nešta api būtų tuoje

Mokslin toks sut duos dau jų kurios nauti visi

Mokslininkai Rengiasi Tyrinėti Gamtos Jėgas

Viso pasaulio mokslininkai mobilizuojasi sutartinam tyrinėjimui gamtos jėgų, kad suradus, kaip jos veikia žmogaus sveikata. Yra tokių reiškinų, kurie labai reikšmingi mokslininkams ir žmonėms, bet jie dar mažai ištirti. Pavyzdžiui, magnetinės audros.

Magnetinės audros yra visai ne tas, kas atmosferinės audros. Atmosferinės audros vyksta nedideliuose planetos paviršiaus plotuose, o magnetinės audros apima visą planetą.

Atmosferines audras galima lengvai ištirti. Jas galima lengvai stebėti iš orlaivių, iš observacijos punktų. To negalima padaryti su magnetinėmis audromis, kurios vyksta visoj planetoj.

Magnetinės audros įvyksta labai staigiai. Jos labai veikia magnetinius laukus, dėl ko labai trukdo radio, magnetinius kompasus laivuose ir orlaiviuose. Manoma, kad magnetinės audros veikia ir atmosferą.

Norint tinkamai ištirti magnetines audras, reikia visos planetos mokslininkų kooperacijos. Reikia, kad vienu sykiu būtų vedamas tyrinėjimas įvairiose mūsų planetos vietose. Už tai mokslininkai tariasi ir organizuojasi tam darbui. Šiam darbui vadovauja Mokslininkų Sąjungos Tarptautinė Taryba. Pirmininku yra amerikietis mokslininkas Dr. Joseph Kaplan.

Toks koncentruotas tyrinėjimas bus pradedamas 1957-58 metais.

Kadangi magnetines audras išsiskiria įvykiai saulėje, tai ir tyrinėjimai daugiausia bus atkreipti į saulę, nors tuom pat sykiu bus tyrinėjami įvairūs reiškiniai ant planetos (mūsų Žemės).

Magnetinės audros ant mūsų Žemės pasireiškia po 24 valandų pasirodžius dideliems išsiveržimams Saulėje. Mokslininkai seks tuos užsiliepsnojimus ir rekorduos jų veikmę čia, tai yra, kaip jie veikia magnetinius laukus, kosminius spindulius, šiaurines šviesas ir jonizuotus sluogsnius atmosferoje.

Bus įsteigta stotis, kuri seks Saulę. Kada bus pastebėti išsiveržimai, visoms mokslininkų stotims bus pranešta apie tai, kad sekimas būtų tuojaus pradėtas.

Mokslininkai tikisi, kad toks sutartinas tyrinėjimas duos daug naujų informacijų, kurios gali daug pasitarnauti visiems žmonėms.

Miss Florence Chadwick, amerikietė, ir Miss Marilyn Bell, kanadietė, kurios čia matomos draugiškoj pozoj. Abidvi ryžosi perplaukti Ontarijo ežerą, bet tik vienai pavyko. Chadwick buvo iškelta nuplaukus 13 mylių, o Bell perplaukė Ontarijo ežerą. Dis-

tancija yra 32 mylios, bet apskaičiuojama, kad Bell turėjo plaukti virš 40 mylių, nes kartais ji buvo iškrypusi iš kelio. Vandenyje išbuvo beveik 21 valandą. Visa Kanada susijaudinusi dėl jos ryžtingumo ir laimėjimo. Ji yra tik 16 metų amžiaus.

Bell Pergalės Istorija

Pereitą savaitę ketvirtadienio vakare Toronte tur būt apie nieką daugiau ir nebuvo kalbama, kaip tik apie Miss Marilyn Bell, kuri kovojo su Ontarijos ežero bangomis. O vakare, temstant, visų radio aparatai buvo atdaryti ir nustatyti daug garsiau, negu kitomis dienomis. Visi laukė, ką pasakys apie Bell plaukimą.

Pranešėjai susimaišė. Vieni sakė, kad ji tik dvi mylios nuo kranto, o kiti aiškino, kad ji dar 7 mylios nuo kranto. Dažnai jie kartojo pranešimus. Kartais atrodė, kad ji labai pavargusi ir gal neišplauks. Kartais jie sakė, kad ji vėl plaukia gana gyvai. Daug kas verkė iš susijaudinimo. Nekurios moterys meldėsi, kad tik ji išplauktų. Ant kranto laukė Nacionalės Parodos lankytojai. Tamsu, nieko nesimato. Radio reporteriai skelbia, kad ji plaukia pakraščiu linkui parodos. Mylia... pusė mylios... ketvirtadalis mylios... palytėjo molą... iškelta į valtį...

Po 20 valandų ir 55 minučių vandenyje galų gale 16 metų vidurinės mokyklos mokinė Marilyn Bell iš New Toronto perplaukė Ontarijo ežerą, padarydama virš 40 mylių. Įvairūs biznierių skelbia savo dovanas jai. Reporteriai priskaito iki \$20,000. Visa Kanada šaukia ją "Ura!"

Dabar pažiūrėkime, kaip ši istorija prasidėjo.

Marilyn Bell mokinosi plaukioti Lakeshore Swim Klube Gus Ryder žinioje. Ji taipgi mokino luošus vaikus plaukioti. Treniruotojas pastebėjo jos talentą plaukioti ir pradėjo rengti ją kaip daug žadančią plaukikę. Ir štai, liepos mėnesį, Atlantic City, Jungtinėse Valstijose, ji dalyvauja tarptautinėse plaukimo rungtynėse. Ji išplaukė septintoj vietoj, bet pirmoji iš moterų. Distancija — 26 mylios.

Dvidešimt šešios mylios — ne juokas. Tai ne automobilium važiavimas. Bet ji buvo pirmoji iš moterų išlipti iš vandens. Tačiau kada ji grįžo į Torontą, išlipo iš orlaivio, niekas neatkreipė dėmesio į ją. Rodos, kad ji nieko neatsiekė.

Atėjo Nacionalė Paroda. Jos rengėjai sumano turėti plaukimą skersai Ontarijos ežerą. Kviečia Florence Chadwick, amerikietę, pagarsėjusią plaukikę. Ji garsi, turi 10 pasaulinių rekordų. Ji perplaukė Angliją, Gibraltaro sąsiaurius ir kitus gan plačius vandenius. Jai skiria \$10,000, jei perplauks Ontarijos ežerą.

Kanadoje kyla reikalavimai, kad būtų ir kanadiečių plaukikai. Siūloma Marilyn Bell ir kitos. Moterų Kongresas net protestavo, kad paro-

Nuo Spalio (October) 15 d. prasideda ir tęsis du mėnesius

Liaudies Balso Vajus

Gavimui 100 Naujų Skaitytojų;

Atnaujinimui Visų Senų Prenumeratų;

Sukėlimui \$3,000 Aukų Laikraščio Paramai.

Kad vajas eity planingiau, tai L.L.D. Rajonams siūloma kvotos:

Pirmam rajonui, su Montrealu priešakyj, — gauti 20 naujų prenumeratų, atnaujinti visas senas ir sukelti \$600 aukų.

Antram rajonui, su Torontu priešakyj, — gauti 30 naujų prenumeratų, atnaujinti visas senas ir sukelti \$1,100 aukų.

Trečiam rajonui, su Winnipegu priešakyj, — gauti 10 naujų prenumeratų, atnaujinti visas senas ir sukelti \$400 aukų.

Ketvirtam rajonui, su Vancouveriu priešakyj, — gauti 10 naujų prenumeratų, atnaujinti visas senas ir sukelti \$400 aukų.

Likusių dalį užsimotos bendros kvotos, dedame viltis, kad padės išpildyti nuoširdieji Liaudies Balso draugai ir draugės gyvenantieji Jungtinėse Valstijose, Brazilijoje, Skotijoje, Anglijoje ir kitur.

Pavyzdgingiausiai išpildžiusio savo kvotą rajono pergales bus atžymėta ant Istorinės Liaudies Balso Trofėjos, kuri nuo praeito vajaus yra garbingiausiai savo kvotą išpildžiusio rajono globoje.

Vajininkų ar jų organizuotų grupių lenktynės bus rekvorduojamos punktais; sekanciai: už naują metinę prenumeratą 40 punktų, už atnaujintą 20 punktų ir už kiekvieną dolerį surinktų aukų po 10 punktų.

Pirmiems penkiems daugiausia pasidarbavusiems vajininkams skiriama dovanos: pirma — \$25; antra — \$20; trečia — \$15; ketvirta — \$10; penkta — \$5.

Visus Liaudies Balso vajininkus, rėmėjus ir skaitytojus labai prašome ruoštis ir darbuotis, kad kuo pasekmingiau būtų pravesta šis vajas. Nuo dabar pasitaikančias vajaus veiklas prašome galimai išnaudoti. Vajaus veiklos gautus rezultatus prašome tuojaus prisiųsti. Po rugsėjo 1 d. gauti vajaus veiklos rezultatai bus kredituojami vajaus sąskaiton ir vajininkams bus skiriami punktai.

Visi į Didžiąją Darbymetę už Išlaikymą Liaudies Bal-

Administracija

dos rengėjai ignoruoja Kanados plaukikus. Bet niekas nekreipia į tai dėmesio.

Ir štai vieną dieną pasirodo žinios, kad Marilyn Bell pasimoko plaukti šale Chadwick "už Kanados garbę". Ji neprašo nei cento. Ji plauks nesitikėdama laimėti ką nors.

Mažai susijaudinimo buvo ir po to. Tik kada radijas pranešė, kad Chadwick ir Bell jau plaukia, ir kad Bell visą mylią priešakyje, atsirado susidomėjimas.

Ant rytojaus praneša, kad vienas amerikietis bandė plaukti, bet buvo iškeltas viduryje ežero. Kiek vėliau pasigirsta pranešimas, kad ir Chadwick iškelta, nes ji susirgusi jūrų liga. Marilyn Bell esanti nuplaukusi virš pusės kelio.

Kita kanadietė plaukikė, Winnie Roach Leuszler, taipgi buvo pradėjusi kartu, bet tamsoje nuklydus jos valčiai, grįžo atgal ir išplaukė tik ry-

to metu. Chadwick ir Bell pradėjo trečiądienio naktį, po 11 valandos.

Leuszler yra smarki plaukėja, bet apie pavakarį ir ją iškelia 9 mylios nuo Toronto (plaukimas prasidėjo iš amerikiečių pusės).

Lieka viena Marilyn Bell. Ar ji išplauks? Visi kiti negalėjo išplaukti. Kelios pasuktinės valandos buvo tikrai jaudinančios. Didelis sunkumas nukrito nuo krutinės visiems, kada buvo pranešta, kad ji išplaukė.

Kada visi pamatė, kad laimi Marilyn Bell, tuojaus pradėjo lipti į jos vežimą. Vieni siūlo automobilių, kiti nemažas sumas pinigų, tretį kelionę į Jungtines Valstijas.

Marilyn Bell laimėjo. Ji iškėlė savo vardą aukštai. Ji dabar didvyrė. Bet matote koks sunkus kelias buvo prietos pergalės.

Torontietis

Montrealo Žinios

Įmonė Pripažįsta Darbininkų Sumažinimą

Didžioji orlaivių išdirbystės įmonė, Canadair Ltd., oficialiai pripažino, kad darbininkų "sumažinimo procesas" vyksta (paleidimas iš darbo), tačiau atsisakė patvirtinti ar užginčyti unijos pranešimą, kad bėgyje šių metų ten iš darbo jau paleista 4,500 darbininkų ir dar daugiau žadama paleisti — apie 1,000 darbininkų.

Įmonės pareigūnai tiek tik perspėjo, kad tie darbininkai, kurie jau paleisti iš darbo, vargiai kada nors bus priimti atgal, kadangi kiek numatoma, sako, jei ir reikės samdyti naujų darbininkų, tai tik aukštai lavintų.

Unija sako, kad iš visų paleistų darbininkų tik apie 1,000 tegavę naujus darbus. Kiti randasi bedarbių eilėse.

Pasirodo, kad mūsų turtinigoje šalyje, jei negaminami žmonių žudymui pabūklai, tai darbininkai turi žiūrėti būdai į akis. Koks chaosas.

Planuojamas Naujas Laurentian Vieškelis

Pasiekus mašinų gadynei naują aukštį, vasaros laike, kada žmonės važiuoja su automobiliais į laukus, keliai abelnai visur užsipakuoja, juo labiau Kvebeko provincijoje. Didžiausias užsikimšimas, tai ant Nr. 11 kelio, kuris veda į Laurentian kalnus. Nors pats kelias ne taip jau būtų blogas, tačiau tiltai siauri ir turi daug kryžkelių, kas tiesiog paralyžiuoja važiavimą.

Apie šio kelio pagerinimą daug kalbama, bet iki šiol veikia nieko nebuvo daroma. Tik paskutiniu laiku pradėta

kiek rimčiau svarstyti. Bet ir tai, tik svarstyti. Paskutiniu laiku daugiausiai kalbama — provincialių kelių ir susisiekimo autoritetų — kad gal geriausias būdas pagerinti šį kelią, tai praveisti viršų iškeltą kelią nuo Montrealo iki St. Jerome.

Ar toks kelias bus praveistas ar ne, dar nėra aišku. Vienas dalykas, tačiau, jau dabar aišku: jei tik kelias kada nors bus praveistas, tai automobilių važiuotojai už jį turės mokėti.

Miesto Užlaikomi Restoranai Pelnīgi

Viešosiose miesto vietose — daugiausiai parkuose — užkandžių ir minkštų gėrimų parduotuvės, pirmiau buvo išnuomojamos privatiems verslininkams. Bet pereinamais metais, nuo gegužės mėn. 1 d. miestas perėmė tokius restoranus operuoti ir pasirodo, kad miestui pusėtinai duoda pelno, kaip antai, per šios vasaros tris — gegužės, birželio ir liepos — mėnesius, miestas gavo \$14,839 pelno.

Prie to, publika irgi tuo pasinaudoja, kada viskas, ypač gėrimai ir ledų košė (ice cream) parduodama pigiau, reguliaria kaina.

Įtariamam Uždegystėje Bandė Nusizudyti

Įtariamam uždegime kiek laiko atgal gyvulių mušimo įmonės pastatų su gyvuliais, pereitą savaitę policijos buvo areštuotas 36 metų amžiaus asmuo. Pirmiau, negu policijos buvo pradėtas apklausti, jis paspruko iš rankų ir už dvidešimt pėdų stovinčius garu radiatorius, pribėgęs daužė į juos galva, manydamas nusižudyti. Paguldytas St. Luke ligoninėje su suskaldyta galva, dabar laukia teismo.

Piknikai — Žiemą?

Čia išeinantis lietuviškas laikraštis "Nepriklausoma Lietuva", šią vasarą vis skelbdavo piknikus, pranešant tik dieną, kada įvyks piknikas, o vietą prižadėdavo vėliau pranešti. Bet kada atėdavo tas sekmadienis, tai taip ir prapuldavo — vieta ir piknikas.

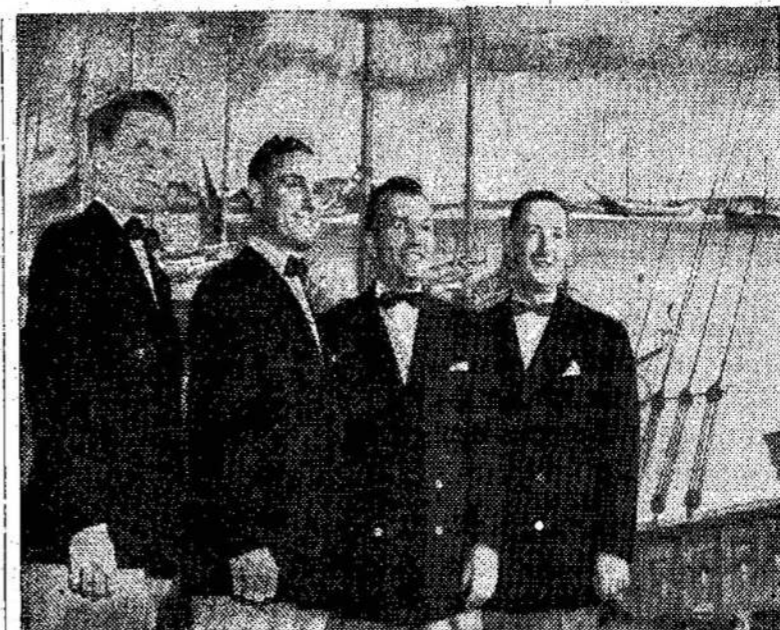
Dabargi tas pats laikraštis praneša, kad "NL" jau turi leidimą daryti piknikus Ville Lasalle. Tai kada gi darys "NL" piknikus, ar žiemą?

Apsivedė

Tik dabar teko patirti, kad kuris laikas atgal apsivedė Antanas Šarskas su lenkų tautybės mergina.

Sunkiai Susižeidė

Marijona Milienė darbe sunkiai susižeidė ranką. Taipgi C. Kregždė laike

Harmoni Harbour kvartetas, apdainuoja jūras ir jūrininkų gyvenimą. Jau aštuoni sekmadieniai. Jie daugiausia

darbo nelaimėje visiškai neteko vieno rankos piršto.

Abu ligoniai gydosisi namie.

J.—

KĄ KITI RAŠO

(Atkelta nuo 5 pusl.)

ir labai kietą mūsų kunigėlio širdį. Jis beveik šaukte šaukia:

"Šitokių Guatemaloje esą apie 60% visų gyventojų. Būtinai reikia daryti žemės reformą..."

"Šalia to skurdo yra nemažai ir turtingųjų. Kraštui rei-

kia reformų."

Betgi kai demokratinė vyriausybė bandė reformą praveisti, ar Prunskis ir kiti kleikalai ją sveikino? Ne tik nesveikino, bet keikė ir niekino. Jie "valio" šaukė už generolus, kurie tą vyriausybę nuvertė, tuojau panaikino jau pradėtą žemės reformą ir tuos geraširdžius vargšus indenus paliko lūšnose vargti ir mirti. — Laisvė.

Palaikykite Tuos Biznierių, Kurie Skelbiai LIAUDIES BALSĖ

Jei Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Šaukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius
Darbas Garantuotas — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655

816 Jean Talon, W. Montreal

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių Ligų

3537 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų

Parduodam Namus

PARŪPINAM UGNIES, VAGYSTES, AUTOMOBILIŲ, SPKLO ir t.t. APDRAUDĄ
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški

Taipgi

Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus, Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai

Mes esame properčių ekspertai

REED'S REAL ESTATE

4834 VERDUN AVE., VERDUN

Tel. YOrk 5540; sekmadieniai ir vakarais po 8.30: TRenmore 1678

Mr. Russell O. Bennett, Manager
(Reed's Renting Service Reg'd)

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

Otto Ramanauskas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474

Maliavojam, popieruojam, išlyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. TRenmore 6679

VERDUN, QUE.

Gyvenimo Aktualijos

JURGIS PIPIRAS

Pereitą šeštadienį, besirengiant man su Agnieška eiti į Kanados Nacionlę Parodą, staiga kas tai pabarbeno duris. Agnieška pribėgo ir atidarė. Ir, didžiausiai mūsų nuostabai, įvirtė į kambarį Mandrapypkio dėdė su tokia dideliu buketu gėlių, kad vos įlindo pro siauras duris.

"Kas gi čia dabar?" klausiu negalėdamas atsistebėti, nesuprasdamas, kam čia tos gėlės. Jokių sukaktuvių, visai paprastas šeštadienis, o čia dėdė su gėlėmis.

"Tai jums, gerieji ponai, nuo manęs ir visų Mandrapypkių."

"Ir už ką?" klausia Agnieška, taip pat negalėdamas nieko suprasti.

"Prašu sudėti jas į vazas, o aš greitai paaiškinsiu," pasakė dėdė ir išspraudė gėles Agnieškai į rankas.

"Labai ačiū", sakau aš, "bet man visai nesuprantama."

"Tuojaus, tuojaus, ponai, bus viskas aišku." Jis nušypsavo ir rankas nusiūbuotė.

"Koks surprizas!" stebėjosi Agnieška, pildama vandenį į vazą.

"Čia nėra jokio surprizo. Tai įrodymas, kad Mandrapypkis ir visi jo draugai nėra nusistatę prieš senus Kanados lietuvius."

"Kaip tai?" klausiu aš. "Juk net francūziškame laikraštyje vienas iš jų rašė, kad dipukai neapkenčia senų atėivių labiau, negu europiškų komunistų."

"Nepaisyk, ką ten rašo koks asilas," atšovė dėdė. "Mes jus mylime ir mylėsime".

"Bet už ką? Juk mažai kas iš mūsų aukojame Mandrapypkiams, bažnyčion nesilankome, išpažinties neiname."

"Tas viskas niekis, tai... dėdė kažko susilaikė, o truputį pagalvojęs paklausė: "O kodėl gi neinate išpažinties? Juk dabar galima atlikti lietuviškai."

"Nustojau eiti išpažinties, kai mūsų parapijos klebonas nedavė išrišimo," pradėjau aiškintis.

"Matomai buvote papildę didelį grieką?"

"Prisipažinau, kad balsavau už Nr. 2."

"O kas Nr. 2 buvo?"

"Ir aš pats dabar neatsimenu. Klebonas sakė, kad geri katalikai turi balsuoti tik už M. Krupavičiaus partiją."

"O, jūs ir vėl su ta politika", pradėjo barti mus Agnieška. "Geriau eik atnešk šalto alaus, taip šilta kambaryje. Aš paieškosiu užkandžio." Taip ji ir išmušė mus iš temos.

Išgėrus po stiklą alaus, dėdė pasuko ūsus, o paskui, patylomis, klausia:

"Dovanok, kad aš paklausiu jus vieno dalyko: kaip manote, ar teisybę Mandrapypkis rašo, kad dipukai tarp yra infiltravusių komunistų?"

"Gal jis žino, kad rašo", sakau aš jam.

"Ir kaip tu manai, kur jie

galėtų būti?"

"Čia labai sunkus klausimas. Jeigu pats Mandrapypkis nesuranda, tai kaip mes galime žinoti. Bet logika kaip pasako."

"Na, prašau, tamsta kai ką interesingo turi," pradžiugo dėdė.

"Žuvis žuvį ima visuomet už galvos", sakau jam filosofiskai. "Mūsiškiai, kaip žinote, turėjo Beriją Kremliuje, Guzenką ambasadoje."

"Gana, gana, sustok," pasakė dėdė pakildamas. "Užminei labai daug. Vadinasi, jeigu jau yra jų, tai reikia jų ieškoti paties Mandrapypkio štabe. Ar taip?"

"Nesakau, kad Mandrapypkio štabe, bet..." Dėdė nedavė man pabaigti sakinio.

"Tas bet ir jaudina mane. Iš gyvenimo žinome, kad labai sunku atspėti, kas draugas, o kas ne. Pavyzdžiui, ar amerikiečiai ir britai nepasitikėjo Dr. John? Ar nebuvo geriausias Adenauero draugas ponas Schmidt-Witmack? O ką jie padarė? O kas gali žinoti, kuris iš Mandrapypkio draugų gali taip padaryti?"

Dėdė atrodė taip susijaudinęs, kad net kakta pradėjo rasoti.

"Tikėsit, ar ne, bet aš savo žmona kartais nebepasitikiu."

"Čia jau per toli einate", sako Agnieška.

"Visai ne. Aną dieną, skaitydama Nepriklausomą Lietuvą, sako ji: "Tai nuobodžiausias laikraštis iš visų. Kam ji taip sakė?"

"O gal ji sakė tiesą? Gal jis yra labai nuobodus?"

"Tas dar ne viskas. Ji dar sako: 'Ar tu žinai, kad Mandrapypkis ir daugelis kitų

skaito Liaudies Balsą?' Ką laiku labai įklimpo," spyrėtai reiškia tokios užuominos?"

"Nesinervuokit taip daug", sako Agnieška. "Norint būti išmintingu žmogum, reikia skaityti ir laisvą spaudą. Jie matyti nori būti išmintingais žmonėmis."

"Tai laikai! Tai laikai!" skundėsi dėdė, šluostydamas prakaitą. "Mano jaunystėje buvo daug lengviau. Ypač buvo labai gerai prie Smetonos. Įtari žmogų, pasakei policijai, o ta jau ir susidoros".

"Bet vistiek negalėjo visų sudoroti. Net ir Hitleris neįveikė," sakau aš.

"Ir gyvenk, kad nori... Ir žinok dabar, kuris iš Mandrapypkio štabo gali būti... Ir kam jam reikėjo daryti tokią užuominą..."

"Nėra ko čia taip rūpintis. Bus viskas gerai. Geriau išsigerkit už kaimynišką draugystę", ragino Agnieška. "O tais raudonaisiais tegul rūpinasi Mandrapypkis. Jis iš to duoną valgo."

"Bet kad jis pastaruoju

Guatemalos Miestas. — Armaso diktatūrinė valdžia paskelbė, kad buvęs prezidentas ir dar 760 buvusios valdžios pareigūnų bei pažangių veikėjų galės išvykti iš Guatemalos. Dabar jie randasi Guatemaloje kitų šalių ambasadose.

Atsakymas

Kaimynas pridėjo prie tų 19 arklių savo arklių ir pasidarė 20 arklių. Pusę sudaro 10 arklių, tad jis 10 arklių ir atidavė vyriausiam. Ketvirtą dalį sudarė 5 arkliai, tad jis ir atidavė juos viduriniam. Penktą dalį sudarė 4 arkliai, tad jis ir atidavė juos jauniausiam. Tada jis sėdo ant savo arklio ir nuėjo savo keliais.

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — EMpire 3-0631

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: 46917

Elora Flower Shop

396 College St. RA. 5459

RA. 4228

Specializuojamės Prirėngime Gėlių Vestuvėms ir Kitiems Reikalams

Fo darbo valandų telf.: OR. 4175

Yorke Brothers

Funeral Chapel

Erdvi Kopyčia ir Jaukūs Kambariai

2357 Bloor St. W. LYndhurst 5241

TORONTO

Pirkit Dabar! -- Taupykit Dolerius

Alyvos Degintuvai Žymiai Nupiginta Kaina

Speciali Nuolaida Skaitytojams ant žymiųjų Išdirbysčių Degintuvų

● Fairbanks-Morse		
● Fess	Pirmiau	Dabar
● Gilbarco	\$395	\$315
● Aero		
	ir	
● Terry	Pirmiau	Dabar
● Torridheat	\$365	\$300
● Chatco		

1. Visas įdėjimas su kontroliais ir viena 200 galionų alyvos tanka.
2. Garantija vieniems metams.
3. Alyvos kontraktas su Imperial Oil, Rogers, Fueloil Ltd., ir kitomis kompanijomis.
4. Mažas įmokėjimas ir 2 metai išsimokėjimui.

Taipgi

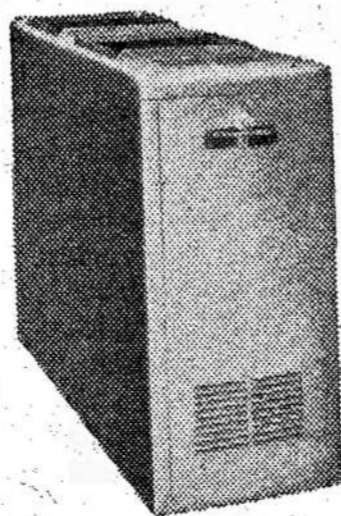
Nauji pečiai, oro reguliavimas, ir vandens šildymas

Saukit: ME. 2554

GARNEY & COMPANY

15 BARTON AVE.

TORONTO

I. ERENBURGAS

AUDRA

(Tąsa)

Rytojaus dieną Hansas nu-
siuntė tėvui laišką, jis rašė:
"Brangus tėve!

Pastarosiomis dienomis aš
širdimi itin aštriai jaučiu ta-
vo artumą. Teroristai nori
smogti mumis į nugarą, bet
tai nesiseka. Vakar mes iš-
naikinome tikrą širšių lizdą.
Tu gali būti ramus — tavo
sūnus nepasiduos ir neprak-
skys. Iš mamos aš gavau du
laiskus, ji, suprantama, sie-
lojasi ir manimi, ir tavimi.
Nekantraudamas laukiu ži-
nių apie karą Rytuose, išpū-
dis, jog jums pasisekė visur
sustabdyti raudonuosius. Bu-
čiuoju tave stipriai. Heil Hit-
ler!

Tavo sūnus Hansas"

Senis, kurį užmušė Hansas
širke, buvo vardu Armandas
Klavo, jis turėjo aštuonias-
dešimt dvejus metus, jis at-
siminė Prancūzijos karą su
Prūsais. Hansas širke metė
į ugnį Mišel Alijoti, ji dar
nebuvo nė dviejų mėnesių —
ji buvo gimusi balandžio ke-
turioliktają.

"Fiurerio" pulkas traukė
Puatje link. Hansas širke
dainavo mėgstamąją savo
dainą:

Štai žydi žibutė
Prie kelio kukli,
Nuskint gaila būtų,
Palikt negali...

Kelias vingiavo per ažuoi-
lyną. Staiga sutratėjo kul-
kosvaidžiai; matyti, teroris-
tų būta kalno viršūnėje. Ese-
sininkai sustojo, paleido pa-
būklų ugnį. Oberšturmfiure-
ris švabe pasakė:

— Negirdėtas akiplėšiškum-
as, bet aš manau...

Niekas nesužinojo, ką bū-
tent jis manė: ant kelio spro-
go sviedinys, skeveldros bu-
vo užmuštas oberšturmfiure-
ris. Partizanai dabar šaudė
iš prieštankinės vokiečių pa-
trankos. Mūšis truko ketu-
rias valandas. Paskui esesi-
ninkai pasuko atgal Eimutje
link: artėjo naktis, važiuoti
mišku būtų neišmintinga.

Į sunkvežimį suguldė už-
muštuosius; juos guldė pa-
skubomis, ir Hanso širke
galva buvo nusvirusi žemyn;
jo burna buvo pražiota; kai
sunkvežimis per duobes pa-
šokdavo, Hanso širke galva
kretėdavo, atrodė, kad jis
yra pasipiktinęs ir kažin ką
keikia.

Dede tarė:

— Išėjo tartum neblogai.
Ką tu galvoji, Loky?

Voronovas ėmė juoktis:

— Visiškai neblogai. Jei
juos taip ir toliau sutiks, jie
gali pasivėluoti į vaidinimą.

Voronovas galvojo apie
mūrininką Chose, kuris žuvo
šitame mūšyje. Vakar jis
buvo pasakęs Voronovui:

"Sakyk, Loky, ar aš beišvy-
siu savo Barseloną?..." Ir
dar Voronovas pagalvojo:
gal būt, sugrįšiu į Leningra-
dą ir nieko iš senųjų draugų
neberasiu?.. O, gal būt, pa-
prasčiau — nebesugrįšiu?..
Pakilo vėjas; ir visą naktį
ošė ažuolai, ošė iškilmingai,
lyg jie būtų supratę, ką jau-
čia žmonės, lyg šitie seni me-
džiai būtų žinoję, kad to-
kiems jausmams žmonės ne-
turi ir negali turėti žodžių.

—

"Tu pernelyg logiškas",
pasakė Osipui Leo, kai juodu
susitiko Kijeve ir ginčijosi
apie laimę. Osipas tada nu-
stebo: "Kaip galima būti per-
nelyg logiškam?" Nuo vai-
kystės jis mėgo aiškumą, gal
būt, dėl to taip sunkiai se-
kėsi jam širdies mokslas, kur
teoremų vietoje — galvosū-
kiai ir kur išimtyms griaua
taisyklės. Jis ir kare stengė-
si išlaikyti tikslumą, tvarką.
Kadriniai vadai atvyko į
frontą su trafaretinėmis pa-
žiūromis į karines operaci-
jas; iš pradžių jie suglum-
davo, kad tai, ką jie pama-
tė, nesiderina su kursais, a-
kademija. Osipas pradėjo ka-
rą, menkai tenovokdamas
karinius dalykus; pirmųjų
mėnesių chaotiškumas pasi-
rodė jam esąs natūralus. Jis
išmoko kariauti bekariauda-
mas; kaip ir kiekvieną sa-
vamokslį, jį lydėjo dvilypis
jausmas — išdidumas dėl
sunkiai įgyto mokėjimo, su-
manymų drąsa; jis sakydavo
sau: jaučiama Stalino brai-
žas... Tačiau dar prieš me-
tus atsitiktinumas, nenuma-
tytas menkniekis dažnai su-
kliudydavo įvykdyti operaci-
ją. Dabar įvykdytas buvo
vertas idėjos.

Tokio artilerijos parengi-
mo Osipas dar nebuvo ma-
tęs. Jis šypsojosi: laikraščiai
rašė, kad vokiečiai išradę
lėktuvą - sviedinį — leidžią
ant Londono. Ištikimi sau —
ieško psichologinio efekto,
tartum visas pasaulis būtų
nervinga poniutė, pasiruošu-
si apalpti. Mūsų artilerija
patikimesnė: žino, kur patai-
ko... Osipas gėrėdamasis
žiūrėjo į išverstus dotus.
Švarus darbas! Kiekvienas
sviedinys išgelbėjo daug mū-
siškių. Todėl ir pulti lengva.

Jie ėjo mišku, balomis; žy-
giavo po trisdešimt, po ketu-
riasdešimt kilometrų per die-
ną; pakili nuotauka padėjo į-
veikti nuovargį... Visi su-
prato, jog reikia atkirsti vo-
kiečiams kelią. Priešakyje
šliaužė tankai. Jų buvo daug.
Tankistai pravažiuodami
juokavo. Ir kareiviai galvo-
jo: dabar fricai pamatys, kas
tai yra, kada tau tankas už-
pakalyje ir tankas priešaky-
je... Generolas Zikovas juok

damasis pasakė Osipui:

— Prašau aviacijos, o Sio-
muškinas atsako: "Nespėja-
me paskui pėstininkus — ae-
rodromai atsilieka..."

Generolas Siomuškinas dė-
josi mažiau padaras, kaip iš-
tikrųjų kad buvo: aviacija
veikė puikiausiai. Jau pirmo-
siomis kautynių dienomis
"ilai" sunaikino priešo radi-
jo stotis. Vokiečiai neteko
ryšių, ir dvylika divizijų pa-
virto daugybe sumišusių ka-
rininkų bei kareivių mase,
kurie klaidžiojo miškuose,
veltui ieškodami landos.

Ėjo į priekį, negalvodami
apie likusių užpakalyje vo-
kiečių likimą. Savo jėgos pō-
jūtis keitė žmones — krisda-
mi iš nuovargio, jie tuojau
pašokdavo; garsiau kalbėjo-
si, judesiai tapo staigesni.

Belaisvis kapitonas tarė
Osipui:

— Aš čia pradėjau karą —
prie Minsko. Tada mes ėjo-
me į priekį, tartum jūsų ne-
būtų buvę. O dabar atsitiko
baisus dalykas — jūs žygiuo-
jate į priekį ir nekreipiate į
mus dėmesio. Galima sakyti,
kad mūsų vaidmenys pasikei-
tė...

Osipas nusišypsojo:

— Mūsų vaidmenys įvai-
rūs. Jūs atėjote kaip užka-
riautojai, o mes išvaduoja-
me. Net kai mes ateisime
pas jus, mes tebebūsime išva-
duotojai — išvaduosime jūsų
valdinius iš jūsų, ir jus išva-
duosime iš jūsų kietagalviš-
kumo.

Kareiviai apsuptuosius vo-
kiečius vadino "fricais kla-
jokliais". Klajojo ištisos di-
vizijos, su tankais, su artile-
rija, klajojo ir nedidelės
grupės. Kai kurie karininkai
apsirengė civiliais drabužiais.
Belaisvis atvesdavo gurguo-
lininkai, valstietės, net vai-
kai; dvylikos metų Alioša
Sverčiukas atvilko tuziną
prakaituotų, išvargusių vo-
kiečių. Vienas iš jų papasa-
kojo, kad jie nežinoję, kur ei-
nųs fronto ruožas, manė, jog
pakanka pereiti kelią, ir at-
sidursią pas savuosius, o iš-
lindę iš miško, pamatę kažką
neįtikima — ėjęs traukinys
su rusų mašinistu. Šitas vo-
kietis, ištikimas vokiečių pa-
pročiams, užrašė savo žygio
dienoraštyje: "Rusai dabar
atstato geležinkelius greičiau
negu mes traukiames".

O Minske buvo tiek gė-
lių ir džiaugsmo ašarų, jog
Osipas sumišo. Gal būt, dėl
to, jog jis per daug vėlavai te-
suprato širdies kalbą, jis da-
bar buvo itin jautrus viskam
ir kai maža mergaitė reta ka-
syte, įbrukusi jam rugiagė-
lių puokštę, berdama žodžius
pasakė "sveikinu Raudonąją
Armiją" ("r" ji neištarė),
jis prikando lūpą, norėjo ją
išbučiuoti, o, užuot tai pada-
ręs, numojo ranka ir nuėjo
toliau.

Staiga sudundėjo. Osipas
pažiūrėjo — gatvės galas
skendėjo tirštuose dūmuose.

Vokiečiai ir čia buvo ištiki-
mi sau: paliko ligoninę ir su-
žeistuosius, bet neužmiršo
užminuoti naujų namų. Žiū-
rėdami į griuvėsius, karei-
viai keikė: priešas neleido
atlyžti širdžiai nė valandai.

Praslinkus dviem dienom,
Osipas vėl pamatė Minską —
juos nukreipė atgal į Mogi-
liovo plentą: didelė grupė
apsuptų vokiečių bandė pra-
silaužti į vakarus. Miestas
buvo niūrus — kaip tik prieš-
tai vokiečių aviacija buvo
bombardavusi likusius kvar-
talus. Iš po nuolaužų ištrau-
kė negyvą mergaitę. Ar tik
ne tą, kuri man buvo davu-
si gėlių? — pagalvojo Osi-
pas. — Gyvatės, dvesia, o vis
dar gilia!..

Buvo kaitri diena. Jie at-
sidūrė vietoje, gerai žinomo-
je minksiečiams. Kariai ne-
žinojo, ką reiškia "Trostia-
nec"; jie tikrai pamatė tai,
kas žmogui yra sunku pama-
tyti, jei net jis yra iškaria-
vęs trejus metus, yra matęs
ir draugų mirtį, ir Stalingra-
dą, net jei jis vakarykščiai
yra matęs Toločiną, šitą su-
draskytų kūnų, suplotos ge-
ležies, nuplėštų galūnių, su-
trupintų ginklų maišatį...
Dykavietėje gulėjo lavonai,
sukrauti rietuvėmis nelygi-
nant malkos; vokiečiai, ku-
rie krovė lavonus, žiūrėjo
tvarkos — aukštas, žemesnis,
dar žemesnis — vaikai
gulėjo kiekvienos eilės
gale. Lavonai buvo apanglė-
ję: vokiečiai padegė ir pabė-
go. O greta buvo suanglėju-
sių kaulų laukas. Kasdien iš
Minsko čionai ateidavo her-
metiškai uždarytų furgonų
— žmones užtroškindavo du-
jomis kelyje; furgono dug-
nas nusileisdavo; vokiečiai
sukraudavo užtroškintuosius
rietuvėmis ir padėgdavo. Tai
truko dvejus metus... Ir kai
kovotojai pamatė Trostia-
nec, pasidarė taip tylu, jog
buvo girdėti, kaip gretimame
miške kukavo gegutė. Greta
Osipo stovėjo jefreitorius
Kudrevatich, nebe jaunas,
ramus žmogus; jis nusišluos-
tė rankove akis.

Valandai praslinkus, vo-
kiečiai, įsigūžė miške, palei-
do ugnį: jie norėjo pereiti
per Trostianec. Jefreitorius
Kudrevatich staiga suriko:

— Ko gi jūs stovite, vy-
rai? Nagi, bolševikai!..

Vakarop viskas buvo baig-
ta. Karas įgavo savo primi-
tyvų paprastumą: čia nebu-
vo nei strategijos, nei apskai-
čiavimo — tikrai pyktis, kau-
tynės ir mirtis.

Negyvi vokiečiai saulėje
kaip bematant pajudavo,
susitraukė, paleido visur
biaurų kvapą.

Nakvojo miške. Prieš ry-
tą tapo vėsu, net šalta. Osi-
pas numigo tris valandas;
patikrino pagal žemėlapi
maršrutą; paskui nuėjo pas
Minajevą; tas nemiegojo, tu-
pėjo į kažką atsidedęs žiū-
rėjo.

— Ką tu radai? — pa-
klausė Osipas.

Minajevas sumišo:

— Nieko... Ar metas kel-
tis?..

Buvo ankstyvos vasaros
rytas, kai medžiai, dar nepa-
tyrę varginančios rugpiūčio
aistros, ryškiai žali, šnibžda-
si apie savo miško reikalus,
ir šitas šnibždesys atrodo
slaptas pasitarimas. Viršum
jų šviesus, labai tolimas dan-
gus, po jais vabalėlių, bur-
bučių, drugių knibždėjimas.
Ir tiktai nenuoramos paukš-
tytės, sukuriuodamos tarp
tankių lapų, įterpia į miško
šnibždesį čia švelnių, čia bar-
ningų replikų.

Osipas pasiražė, tarė:

— Mus į šiaurę nukreipia
— į Nemuną. Jei šitaip toliau
klosis, tai netrukus siena...
Atsimeni, tu keturiasdešimt
antraisiais sakei — karui pa-
sibaigus, knygą parašysias.
Tada ne rašyti nebuvo apie
ką — tupėjome vienoje vie-
toje, o jie kalte kalė. Štai da-
bar medžiaga, — kas diena,
tai romano skyrius...

Minajevas nusišypsojo:

— Ne, Osipai, romanas
baigtas — ant ano milžinkapio.
Dabar daugybė įvykių,
tai tiesa. Kasdien paimame
naują miestą. Vakar Leoni-
dze pagavo generolą, nieko
sau, prijaukintas: paėmė
"Kazbeką" ir susigraudino.
Man pakliuvo kažkokie ita-
lai, sakosi buvę Dodekanezo
salose, nebenerorėje bekariau-
ti, tai vokiečiai juos ir atvil-
kė prie Minsko — tegul že-
mę rausią. Visiška egzotika,
neskaitant, kad prie Berezi-
nos aš sugavau vieną pran-
cūziuką iš "legiono", ir šį
kartą tai ne dvylikti metalai
— aš maniau, kad jis mar-
šalas Nejus, o jo būta "Leli-
jos žiedo" restorano šeimi-
ninko, jisai sakė: "Atvažiuo-
kite, gerai pavalgydinsiu."
Matai, kokia nesąmonė...

— Na, o kodėl tai roma-
nui netinka?

Minajevas susimąstė.

— Nežinau, kaip tau pa-
aiškinus... Ant milžinkapio
viskas turėjo išsispręsti. Ten
veiksmas vyko viduje: kas
atlaikys — ar mes, ar jie?..
O dabar vyksta klasiška ope-
racija, bus nagrinėjama viso-
neose karu akademijose. Teis-
mosprendis aplamai jau yra
padarytas, belieka jį tikrai į-
vykdyti. Mes tai padarysi-
me, aišku... O aš dabar
dažnai galvoju apie tai, kas
bus po pergalės. Gali būti,
tai per anksti, fricai dar
smarkiai tebekovoja, — ir aš,
toli gražu, nesu tikras, kad
sulauksiu pergalės — nuo at-
sitiktinumo pareina... Ir vis
dėlto aš galvoju kaip tik apie
tai — kaip gyvensime, atsta-
tinėsime miestus, kas pasi-
keis, kaip viskas susiklos ir
pasaulyje, ir namie... Matai,
koks skruzdėlynas... Aš ne-
tyčia truputį apardžiau — ir
štai, kai tu atėjai, aš stebė-
jau — nuostabu, skruzdėlės

Nr. 1,199
iš karto...
vyteles, di-
tos ten, su-
niūktės...
neparasys
rą, o pag-
trisdešimt
metų ir pa-
romaną...
— Apie
— Apie
prastą gy-
Jis atsi-
klausė:
— Vad-
Egzotika
mes išlais-
kuris kov-
se, mažia-
Kiek k-
apie situ-
niekados
vės, koki-
Jis buvo
ir tylum-
nardai...
tai vokiš-
kytus, je-
takeliais,
užrašais
medžioto-
miškai b-
ganizuot-
O čia ch-
suprato,
kių žmo-
rusai gal-
tis knygo-
tyvūs pa-
ro artim-
Pirma-
sydamas
žavėjosi
no ją su-
mis, pris-
lėraščius
širke vic-
ros: tros-
meilė tv-
niai, vie-
džioji V-
tokia pa-
ši didžio-
nai nebu-
mėgo žn-
tant ret-
smulkūs
to, dvok-
jam visu-
vo širdis-
rį, — kur

Dirb
Darb
699

iš karto emė blaškytis, velka vyteles, dirba, vienos šen, kitos ten, susirūpinusios, raganiūkštės. . . Gali būti, aš ir neparašysiu romano apie karą, o pagyvensiu dar apie trisdešimt ar keturiasdešimt metų ir parašysiu įdomiausią romaną. . .

— Apie ką?

— Apie nieką. Apie paprastą gyvenimą. . .

Jis atsikėlė, nusipurtė, paklausė:

— Vadinasi, į Nemuną? Egzotika! Tur būt, šiandien mes išlaisvinsime australietį, kuris kovėsi Saliomono salose, mažiau aš nesutinku.

—o—

Kiek kartų Širke galvojo apie šituos miškus, bet jisai niekadoms nebuvo įsivaizdavęs, kokių jų esama viduje. Jis buvo prislėgtas gilumos ir tylumos: tai kaip jūra, kai nardai. . . Širke težinojo tik tai vokiškus miškus, sutvarkytus, jaukius, su gražiais takeliais, žaliais suolais, su užrašais — gėlėta laukymė, medžiotojų paviljonas. Anie miškai buvo pažįstamo, organizuoto gyvenimo tęsinys. O čia chaosas. . . Dabar jis suprato, iš kur atsirado tokių žmonių kaip "Ivanas"; rusai gali, kiek tinkami, remtis knygomis, tai yra primityvūs padarai, jų jėgą sudaro artimumas gamtai. . .

Pirmą dieną Širke, nepaisydamas padėties tragizmo, žavėjosi didžiule giria, lygino ją su gotiškais katedromis, prisiminė romantikų eilėraščius. Visą gyvenimą Širke viduje kovojo dvi aistros: troškimas organizuoti, meilė tvarkai ir panieka miniai, vienišumo kultas. "Didžioji Vokietija" jam buvo tokia pat abstrakcija, kaip ir ši didžioji giria, kol jis čionai nebuvo patekęs. Jis nemėgo žmonių, manė, neskaitytant retų išimčių, jie esą smulkūs ir kvaili, o, be viso to, dvokią (susirinkimuose jam visuomet truputį pykdamo širdis). Jis suprato fiurerį, kuris pasistatydino na-

mus Berchtesgadene, kalnuose. . . Šitas miškas jam atrodė išėjęs iš amžių tamsos; tokiuose miškuose klajojo germanai, kai nebuvo nei vertėivų, nei kvailių lygybės teorijų, nei trumparegio mokslo.

Naktį jam pasidarė baisu. Jis nebuvo silpnadvasis, bet vienas dalykas matyti prieš save priešą, kitas — atsidurti svetimoje stichijoje. Naktis miško tankumyne buvo nepaprastai tamsi; įtempta tyła atrodė esanti apgaulinga — šakutės traškėjimas, nakties paukščio suklykimas priversdavo širdį dažniau suplakti. Už kiekvieno medžio galėjo būti partizanų. Kas, kas, bet Širke žino, kad šitame miške jie esama aibės, kaip tik iš čia jie atvyko į miestą. . .

Su Širke buvo apie trisdešimt vyrų — keturi iš komendantūros, kiti kareiviai. Majoras Širke buvo vyresnysis, jis stengėsi pakelti kitų nuotaiką, kalbėjo, kad jie netrukus pasieksią vokiečių dalinius. Bet jau tą pirmąją naktį jis suprato mirsiąs. Šita mintis jo neišgąsdino. Jis kalbino ažuolus, šlamėjusius kitados viršum riterių, atsiminė Ulando eilėraščius. Ir staiga jis pabalo iš siaubo — jam pasirodė, kad prieš jį banditas; tai būta leitenanto Vernerio. Laimė, niekas tamsoje nepastebėjo, ką pergyveno majoras.

Viskas įvyko neįmanomai greit. Ar seniai dar čia jis daug išmanančio tonu aiškino burmistruvi, kad sąjungininkai įklimpę Normandijos pakrantėje, o raudonieji jokiū būdu neateisį jiems padėti. . . Jie vos išskrapštė iš miesto. Pasakojo, kad kelyje tarp Minsko ir Rakovo atsitikusi tikra katastrofa — raudonųjų tankai sunaikinę vokiečių koloną. . . Visa tai nesuprantama, — kalbėjo sau Širke, — ar per daug suprantama. . . Fiureris gyveno erelių tarpe ir nepastebėjo žmogaus žemumo. Jis laiku

nesutrypė gyvačių. O žmonės — vis žmonės, kol fiureris vedė juos iš vienos pergalės į kitą, jie rėkė "heil", dabar, jie tyli, ryt jie nusiplaus rankas. Kiek yra išdavikų tarp šitų, kurie su manim? Vakar vienas jefreiteris pareiškė, kad jis kariauves "iš prievartos". Jeigu jis taip kalba mano akivaizdoje, ką jis užgiedos, kai atsidurs pas raudonuosius. . . Ribentropas nesugebėjo supiudyti mūsų priešų. Mes pradėjome gerai. O paskui. . . Nežinau, kur klaida — ar čia, kad po Prancūzijos nebaigėme mušti angly, ar čia, kad paskubėjome Rytuose? . . Na, ir čia mes padarėme daug kvailybių, komendantai galvojo daugiau apie savo patogumus ar apie siuntinius šeimoms negu apie tėvynę. Aš nebepamatysiu savo svajonės — Vokietija valdo pasaulį, fiureris stovi prie žmonių vairo.

Vienas žmogus turi diktuoti savo valią visiems, tai epochos prasmė — mes perbraukėme devynioliktąjį amžių. Kaizeriui teko paisyti kurio nors balnininko nusiteikimų. Biuletiniai — štai dvasios skurdas! Tartum aritmetiškai galima nusakyti Gėtės pranašumą prieš kiaulininkę! O jei yra žmogus — fiureris, turi būti ir tauta — fiurerė. Kas gi turi rikiuoti žmoniją, jei ne mes? . . Jeigu net mus dabar ir sumuštų, mes tai įgyvendinsime — už trisdešimt, už trisdešimt metų. Hansas pamatys. . .

Vargšas berniukas, kur jis? Tikriausiai Normandijoje, ten labai sunkūs mūšiai, sąjungininkai nori prislėgti mus technika. . . Jis nepasiruošęs tokiems negandams, motina jį per daug lepino. Na, ir kaip galima buvo jo neleptinti? . . Jis, būdamas vaikas, panašus buvo į cherubiną, garbiniai, mėlynos akutės, naivi šypseną. . .

Širke susigraudino ir garsiai atsідuso. . .

Kiek jie klaidžioja šitame prakeiktame miške? Rodos, ketvirta diena. . . Kankina alkis. Jie seniai viską suvalgė, ką buvo pasiėmę. Dabar valgo uogas. Kai Širke pirmą dieną nusiskynė mėlynių, jis susigraudino: prisiminė, kaip motina ruošė mėlynių pyragą, o jis džiovē uogas, ir motina sakė "parodyk liežuvį. . ." Dabar jam įgriso mėlynės, jisai norėtų suvalgyti gabalą karštos mėšos. . . Jų dabar iš viso devyni žmonės beliko. Kiti išsisklaidė — bailiai — nuėjo pasitikti raudonųjų. Liko leitenantas Valteris, feldfelis Glezeris ir septyni eiliniai. Bet ir šitais sunku pasikliauti: feldfelis rytą pasakė: "Geriau išsikrapštykime iš miško; jei mes pateksime pas rusų kareivius, tai pusė bėdos, kad tik nesutiktumėm su banditais. . ." Veltui Širke jam

sakė, kad viena mirtis už kitą nėra gražesnė, feldfelis užsispyręs kartojo: "Geriau išėiti į kelią. . ." Dabar aš jam nebe majoras, o toks pat valkata kaip ir jis. Prisiklausė apie lygybę, ir štai šitas dulbis yra įsitikinęs, kad jo kailis tiek pat esąs vertas kaip ir fiurerio gyvybė. Teisus buvo Diogenas, kai jisai dienos šviesoje ieškojo su žibintu žmogaus. . .

Jie išėjo į kelią ne dėl to, kad ginčą būtų laimėjęs feldfelis Glezeris. Jie ėjo pagal kompasą; Širke turėjo žemėlapi; bet jame nebuvo pažymėtas tas kelias, į kurį jie išėjo: jį praskynė partizanai raudonųjų tankams.

Išvydęs rusus, Širke įsakė gulti ir imti šaudyti. Rusai tuojau pat atsakė, vieną kareivį nušovė. Širke buvo lengvai sužeistas į kairiąją ranką. Jis griebė nušautojo automatą, pasiruošė mūšiu, ir čia įvyko kažkas nesuprantama — jis pats paskiau negalėjo sau paaiškinti savo pasielgimo: leitenantui Valteriui pakėlus rankas, Širke kaip apkerėtas nubloškė automatą ir taip pat pakėlė dešinę ranką.

Belaisvių rinkimosi punkte Širke sėdėjo vienas, su niekuo nesikalbėjo. Jo veidas kupinas buvo kančios. Visi manė, kad skausmo priežastis esanti žaizda. Iš tikrųjų jis kankinosi: kam aš pakėliau rankas? . . Nejaugi lemiama valandą aš, senas naciis, išdaviau fiurerį, kaip priiplakęs vaikezas? . . Jis išsėdėjo taip keletą valandų, ir staiga jam dingtelėjo į galvą, kad jis turįs gyventi dėl fiurerio. Jei mus sumuš, kas pasakos jauniesiems didingųjų metų istoriją? Aš turiu gyventi, kad galėčiau pasakyti Hanso vaikams: mes esame buvę Paryžiuje, esame buvę Rusijoje, esame buvę tenai ir būsime. . . Reikia perduoti estafetę ateinančiai kartai. . . Širke nurimo, net palinksmėjo. Jis emė galvo-

ti apie ką kita: ar duos mum šiandien valgyti? Rusai — laukiniai; iš jų negalima tikėtis nieko gero. . . Jo būkštavimai nepasitvirtino: jiems davė duonos ir konservų. Jis godžiai valgė ir šypsojosi.

Paskui jį nuvedė sutvarestyti. Jam tvarstė ranką jaunąs gydytojas. O greta sėdėjo kitas gydytojas, apie penkiasdešimt metų amžiaus. Jis smalsiai stebėjo Širke. Senyvas gydytojas kalbėjo vokiškai, tai ir nudžiugino, ir sudrumstė Širke: tur būt, žvalgas gydytojo antpečiais.

Tai buvo Dmitrijus Aleksiejevičius Krilovas, kuris atvyko iš Ivanco medikamentų — jam papasakojo, kad vokiečiai palikę čia keturias dėzes.

— Na, kaip jaučiatės nelaisvėje? — paklausė majorą Krilovas. — Ar įsitikinote, kad mes iš jūsų negaminame muštinių? O čia valkiojatės po mišką, be naudos — ir jums bloga, ir mums neramu: metas į Vokietiją, o čia gaudyk tokius bastūnus. . .

Krilovas tai pasakė niurnėdamas, bet gera širdim; pavaišino majorą papirosu. Širke atsisakė, nors jis labai norėjo rūkyti — užvakar jis surūkė paskutinę cigaretę: jam buvo šlykštu ką nors paimti iš priešo. Jis atsakė:

— Mes — kareiviai ir atliekame savo pareigą. Jeigu tai jus sugaišino bent valandai, vadinasi, mūsų poelgis yra pateisintas. Jūs juk neprikaišiojate rusų karininkams, kurie pateko į apsupimą prieš trejus metus ir nepasidavė, bet taip pat klajojo po miškus? . .

(Bus daugiau)

SIDNEY. — Kuomet Attlee atvyko Australijon po kelionės Kinijoje, jo laukė daug laikraštinių. Bet jis jiems nieko negalėjo pasakyti, nes konservatų jam buvo uždrausta Australijoje kalbėti.

ATLANTIC CITY BEDDING
 & UPHOLSTERING COMPANY
 Chesterfields, Studio Couches & Mattresses
 Dirbami Pagal Užsakymą, Apdengiami ir Taisomi
 Darbas Garantuotas — Apropavimas Nemokamas
699 Bloor St. W. Lombard 1438
 prie Ossington Toronto
 Sav. John Kamichaitis

TAYLOR'S REGENT
 SERVICE STATION
 College and Lansdowne Kampas
Telefonas: O.L. 1977
 (Dabrovolskių Zentas)

Mes Dabar Parduodam

Geriausios Rūšies Futras,
 Žakietus, Skraistes ir
 Kalnierių

- Siuвам Pagal Mierą,
- Parduodam Gatavus,
- Taisom, Perdirbam,
- Pakeičiam Fasoną

Darbas Garantuotas

PRINCESS FASHION FURS
506 Queen St. West
 Telefonas: EMpire 3-8884
 ir
750 Yonge St.
 Telefonas WALnut 1-8971

Pranešimai

Windsor, Ont.

Susirinkimas

LLD 21-mos kuopos narių susirinkimas atsibus rugsėjo (September) 26 dieną, 1-mą val. po piet, Rusų svetainėje, Draullard Rd.

Prašome visus narius atsilankyti.

Valdyba

Parėmė Liaudies Balsą

Netikėtai susitinku su J. Paliuliu, buvusiu torontiečiu, o dabar gyvenančiu šiaurinėje Ontarijoje ir užlaikančiu alu-čio biznį.

Pasisveikinus, Jonas sako: "Aš atsilikęs už Liaudies Balso prenumeratą. Štai jums \$10.00 — už du metų apmoku prenumeratą, o likusius paaukoju. Atsiprašau LB administracijos už pasivėlavimą".

Julius Valūnas

Torontiečių Kronika

Susižeidė

Jonas Griška susižeidė automobilio nelaimėje.

Susilaukė Sūnaus

Z. ir S. Degučiai susilaukė gražaus sūnelio.

Lankėsi Toronte

Pereitą savaitę lankėsi Toronte J. Deksnys, montrealietis. Seniau jis gyveno Toronte ir pasižymėjo meno srityje.

Lankys Universitetą

Bob Simon, A. Poškienės sūnus, stoja į Toronto universitetą. Jis mokinsis ant gydytojo.

Gražios Vestuvės

Pereitą šeštadienį apsišvedė J. Leišis su J. Sauleikaite. Vestuvės buvo didelės ir gražios.

Tarp vestuvinių teko pastebėti čekagietę Valentienę.

Jaunieji medaus mėnesiui išvyko į Maine valstiją.

Laiškas iš Šteitų

Šteitų padangė, kaimynėliai mieli, pusėtinai apsiniaukusi. Kurion kryptin tik pažvelgsime, ten tamsu ir juoda. Atrodo, kad bevaduodami pasaulį nuo komunizmo, patys nusivaduosime nuo koto.

Jei nevierinate, štai jums ir faktai: Kiek pinigėlių sudumpavome, kiek jaunuolių prakišome begindami Kiniją nuo komunizmo, o ką gavome?

Priska Slemko, pažangi kandidatė St. Patrick's raidinge Toronte. Manoma, kad rinkimai į Ontarijos seimelį gali įvykti dar šiais metais ar pradžioj kitų.

Mirė Kriauciūnienė

Pereitą savaitę trečiadienio rytą mirė Palionija Kriauciūnienė, A. Morkio žmonos sesutė, sulaukusi 65 metų amžiaus.

Rep.

spėkų išmėginimuose, tai jau verčiau pabaigos svieto susilaukti, negu tokia gėda ant šteitėčių veido!

O kad ir šis žygis gali neišdegti, tai tam yra ir rimtų priežasčių. Azijatai tokiems svečiams neprašytiems, gali pasakyti: Sveteliai, nebūkit teliai, neprašyti atėjot, tai nevaryti, prašom išeiti!

Tai tokios pas mus, mieli kaimynėliai, tokelės. Kaip mes, šteitiečiai, iš šios kryžės išsinarpliosime, Dėdė Vincas neiškęs jums neparasęs.

Dėdė Vincas

NERA DIKTATORIAUS IR NIEKAD NEBŪSIA

TOKIJO. A. Bevanas čia pareiškė, kad jis isitikino, jog Tarybų Sąjungoje nėra diktatoriaus ir niekad nebus.

Bevanas yra kairiųjų Britanijos darbiečių lyderis, kurs su Attlee ir kitais lankėsi Tarybų Sąjungoje ir Kinijoje.

Namas Pardavimui

\$17,000 — 9 dideli kambariai ir priekambaris. Plytų ir akmenų pastatas. Vandeniui apšildomas. Naujai "pentuotatas" iš vidaus ir iš lauko. Arti Nacionalės Parodos. 15 minučių nuo miesto centro. Geros pajamoms investimentas. Šaukite tel. BELmont 1-3967 (Toronto).

Petro Bepirščio Bičių Šviežias Medus

Galima gauti pasipirkti Toronte:
A. A. Kuktų krautuvėje, 847 College St.
ir
Lietuvių Salėje, 160 Claremont St.
arba P. Bepirsty Bityne:
R. R. 2, Utopia, Ont.

Lietuvis Plumberis

(J. Lisauskas)
Irengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina
148 WESTMINSTER AVE. Tel. LA. 5191
TORONTO

Belsize Tailors

Lietuvio Siuvėjo J. Račio
Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla
Taipgi atliekame ir Rūbų Taisyimo Darbą
Reikalui esant prašome kreiptis:
2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Hamilton Trust Bldg., Suite 109
57 QUEEN ST. W. TORONTO
Office EM. 8-8584 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

FRANK VASS, B.A

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Toronto
Ofiso Tel. KL 4989
Rezidenc. Midway 9352

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių pa-eina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko aki-nius.

470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
6 Adelaide St. East
Ofiso telef. EM. 6-9591
Rezidenc. — MO. 1232
Toronto

MATINEE HATS

850 Bloor St. West — Toronto — LOMBARD 7076

Šiuomi praneša apie savo Trečią Rudeninį Millinery (moteriškų galvos apdėdalių) atidarymą, su visiškai naujomis leidžiu, panelių ir vaikų skrybėlėmis, populiaria kaina.

Mrs. M. Shverns, nauja savininkė, kviečia jus pasižiūrėti mūsų naujų rudeningų madų. Kalbam vo-kiškai, rusiškai ir latviškai, taipgi ir angliškai.

B. W. Miller & Company

Didžiausia Gėlių Parduotuvė

Gėlės dėl visų įvykių — vestuvių, parengimų, laidotuvių ir t. t.

1961 Dufferin St. OL. 1101
Toronto

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LO. 1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kuktai